יודען, געדענקט. אז דער קאמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 250 | Łódź, Wtorek, 29 października 1935 | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג ב׳ מרחשון תרצ״ו | № 250

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

ריזיגע פאבריק-שרפה אין לאדז

אפגעברענט די פאבריק פון לייבוש פשיגורסקי אויף פאלודניאווא 68

נעכטן 1.30 ביינאכט, איז די פייערלעשער-צענטראלע אלארמירט געווארן פון דער שרפה, וואס איז פלוצים אויסגעבראכן אויף פאלודניאווא גאס 68.

אויפ׳ן ארט פון דער שרפה זענען תיכף ארויס-געפאהרען עטליכע פייערלעשער - אפטיילונגען. היות ווי אויף דער זעלבער גאס, ווערען איצט אויס געפיהרט קאנאליזאציע - ארבייטען, האבען די פייערלעשער אנגעטראפען אויף גרויסע שוועריגקייטען ביים צוקומען אויפ׳ן ארט. איין פייערלעשער-אויטא איז אריין אין א אויפגעריסען גרוב און גע-האמעוועט דעם גאנצען פערקעהר. דאס איז געווען די אייגענטליכע סיבה דערפון, וואס די רעטונגס-אקציע האט זיך פערשפעטיגט, און דאס פייער האט זיך דערווייל געטון זיין פערניכטונגס-ארבייט.

אז די פייערלעשער זענען אנגעקומען אויפ׳ן ארט, איז שוין דער גאנצער **דריי שטאקיגער בנין געשטאנען אין פלאמען.**

אנטרעפענדיג אויף לייכטברענענדען מאטער-יאל ווי וויגאניע א. אז. וו. האט זיך דאס פייער, ווי געזאגט, שנעל פערשפרייט, און מאמענטאל איז דער הימעל בעדעקט געווארן מיט א דראהענדער רויטקייט, וואס איז געזעהן געווארן אין אלע עקען שטאט.

אין די נאהענטסטע גאסען איז, נישט געקוקט אויף דער שפעטער שעה ענטשטאנען א מהומה און אלץ איז געלאפען צום ארט, וואו די פלאמען האבען געבושעוועט מיט אנ׳אונגעהויערער קראפט.

שוין ביים אנהויב פון דער רעטונגס-אקציע האט זיך ארויסגעוויזען, אז די לכתחילה אנגעקומענע פייערלעשער - אפטיילונגען וועלען זיך נישט קא-נען אנ׳עצה געבען מיט דער סטיכיע, און דעריבער זענען באלד **אלארמירט געווארן אלע היגע פייערלעשער - אפטיילונגען.**

די פאניק איז נאך געווארן גרעסער דערמיט, וואס בשכנות מיט דעם ברענענדיגען פאבריקס-בנין געפינט זיך **דאס יודישע יתומים-הויז „פשי טולישקא".**

פון וואנען מען האט תיכף גענומען ארויסצופיהרען די אויף טויט-דערשראקענע יתומים.

ערשט מיט׳ן אנקומען פונ׳ם פייערלעשער-קאמענדאנט, וועלכער האט איבערגענומען די רע-טונגס-אקציע, איז די פאניק עטוואס איינגעשטילט געווארען דערמיט, וואס ער האט געגעבען זיין פער-זיכערונג, אז דעם יתומים-הויז דראהט נישט קיין סכנה.

מיט אנ׳אונגעהייערען אימפעט האבען זיך אונ-זערע בראווע פייערלעשער גענומען צום קאמף מיט די פלאמען און די אקציע זייערע איז קודם כל געווענדעט געווארן אין דער ריכטונג פון לא-קאליזירען די שרפה.

דער פאבריקס-בנין, וואו די שרפה איז אויסגע-בראכען געהערט צו דער פירמע „לייבוש פשיגור-סקי", און ער איז פערפאכטעט צו דער פליוש-פא-בריק „ניימאן" און צו דער וויגאניע-שפינעריי פון „אברהם בערלינסקי."

די ארבייט אין די פאבריקען האט אויפגע-הערט נעכטען 9 אין אווענד, און בעת׳ן שרפה-אויסברוך איז קיינער אין דעם בנין נישט געווען.

דער בנין פון דער פאבריק איז נישט געווען אסעקורירט.

די סיבה פון דער שרפה איז לעת עתה נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

ביי דער רעטונגס-אקציע זענען געווען אנוועזענד דער שטאטישער סטאראסטע און פארשטייער פון דער פאליציייאישער מאכט.

ביים שליסען דעם נומער, איז נאך די שרפה נישט אינגאנצען איינגעלאשען.

טאג-טעגליך

דער 13-טער יאהרטאג

נעכטען האט זיך אנגעהויבען דער אייגענטלי-כער מארש פונ׳ם איטאליענישען מיליטער אויף איינצונעהמען אביסיניען.

דער דאזיגער „שווארצער מארש" איז פער-בונדען מיט א פייערליכקייט — מיט א טיף-טרוי-עריגער פייערליכקייט — מיט דעם 13-טען יאהר-טאג פונ׳ם מארש פון די „שווארצע העמדלעך" אויף רוים, וועלכע די צוקונפטיגע היסטאריקער פון דער בעפרייטער מענשהייט וועלען בעצייכענען אלס דאס שווארצסטע און מיאוס׳סטע בלאט פון דער געשיכטע אלס די העסליכסטע געשעהעניש פונ׳ם פארטגעשריטענעם צוואנציגסטען יאהרהונדערט, בעת דער אוחז ביד, דער גארגעל-גריף איז גע-ווארען קולט, בעת עס איז געגעבען געווארען דער ערשטער טויט-קלאפ אלע דעראבערונגען פון דער דעמאקראטיע, און א שווארצע מחנה פון אויפגע-בלאזענע גראנדאמאנען האבען אנגעהויבען צו „מא-כען ארדנונג", אין דעם אפגעשוואכטען, מיט בלוט אפגעגאנגענעם גוף פון אייראפא.

פונ׳ם אייטער פון די וואונדען, וואס די וועלט-מלחמה האט איבערגעלאזט נאך זיך א ירושה, פון דער וויסטער היסטעריע און צוטומלעניש, וואס דער קאטאקליזם 1914-1918 האט איבערגעלאזט אין די צוקאליעטשעטע מענשליכע ישובים — פון איי-נער און היסטעריע איז ענטשטאנען אטא די ווילדע בעשעפעניש, דער קעמפענדער שווארצער פאשיזם, וואס האלט שוין אזוי לאנג אן אין דער וועלט און ברייטערט זיך אויס, אננעהמענדיג אזעלכע נידערמענשליכע (אין געגענזאץ צו די כלו-מר׳שטע איבערמענשליכע) פארמען, ווי א שטייגער אין נאצי-לאנד.

פונ׳ם אייטער און היסטעריע ענטשטאנען, פון דער בוכשטעבליכער אונטערוועלטישער טיפה סרו-חא, געשטיצט אויף קולטורלאזיגקייט און אומוויסען אויף קארופציע און סאלדאטעסקא, אויף גנבה און גזילה, אויף פערנונפטלאזער חייה׳שקייט, אויף בעסטיאלישען דערדריקען און דערשטיקען דעם פ-זיש-שוואכען — דארף האבען דער אויפגעבלא-זענער פאשיזם א נייע איינשפריצונג פון גבלה-איי-טער און פון פאדלע-היסטעריע.

אזוי-ארום קומען מיר צו צו דעם „ציוויליזאציע מארש" פון די שווארצע העמדלעך אין מזרח-אפריקא — בתופים ובחולות — מיט גיפט-גאזען און טאנקס. און דאס אלץ — צו דעם פייערליכען יאהרטאג, דעם 13-טען פון דעם מארש פון די שווארצע העמדלעך אויף רוים...

די „שווארצע געננו" האבען מיט 13 יאהר צוריק „געראטעוועט" רוים און איצט גייען זיי „ראטעווען" די שווארצע אביסיניער, נעבעך...

דער שווארצער מארש האט זיך שוין אנגעהוי-בען, און דערוויל דינען איהם נישט, א סברא, די רעגענדיגע וועטערען — דאס אומשולדיגע פער-פיהרטע מיליטער קריכט פייערליך אין בלאטע.

ווי-אזוי די זאך וועט זיך ענדיגען איז אין דער איצטיגער דיפלאמאטישער זאווירוכע שווער פארצוזאגען.

דער מספר „13" ווערט אלענפאלס דורך איירא-פאער בעטראכט אלס א פאמאלער!

מ.

אונזערווארט

זעלבסטהילף!

היינט הויבט זיך אן אין לאדז דער גרויסער פאלקס-קאמפיין פון זעלבסטהילף פאר די פויליש ע יודען.

ווי בעקאנט דארף דער קאמפיין געבען אין סך הכל א מיליאן זלאטעס אויף אויפבוי-צוועקען, וואס זאלען פערדרייפאכט ווערען דורך, דעם צו-געזאגטען מיליאן פון דעם ארייטס-פאנד און דעם מיליאן — פון די אמעריקאנער יודען.

אין דעם גרויסען ים פון דער יודישער נויט און דלות אין פוילען איז עס, זעלבסטפערשטענדליך, נישט מעהר ווי א טראפען, ווארום אז מ׳זאל זיך אנהויבען ריכטיג ארומקוקען, ווי-אזוי די לאגע אונ-זערע זעהט אויס אין דער שווארצער ווירקליכקייט. וועלען די אויגען פערלויפען.

צוקומען אבער צו דעם ענין מיט לאגיש-מאטעמאטישער אויסרעכענונג וועט זיין פונקט אזוי נישט ריכטיג און „אומלאגיש", ווי — דער קאמף למשל פון דער אביסינישער פרימיטיווער אור-שפרינגליכקייט מיט דער מוסאלינישער „ציוויליזאציע"...

צו גרויס איז דער חורבן פון די העכער דריי מיליאן יודען אין פוילען, מען זאל זיך קענען אפילו אין דער צושפילסטער פאנטאזיע פאר-שטעלען, אז די אידעאל-דערגרייכטע דריי מיליאן זלאטעס וועלען כאטש אויף א מיקראסקאפישען מינימום איהם קאנען לינדערען.

העלפען אבער מוז מען, און אין דער ער-שטער רייה העלפען — זיך גופא.

דער אלטער יודישער כלל „אם אין אני לי מי לי" איז פון שטענדיג אן ביי אונז אקטועל, אבער אזוי אקטועל און אזוי וויכטיג און בליתי ברירה׳דיג ווי איצט, איז ער דאכט זיך, קיינמאל נישט געווען —

הלוואי וואלטען מיר זיך שטענדיג, אט ביי דעם לפנים „עגאאיסטישען" כלל זיך געהאלטען, הלוואי וואלטען מיר פון איהם נישט אפגעטראטען, נישט איינגעגאנגען אויף קיין שום מיאוס׳ע קאמ-פראמיסען, וואלטען מיר געזעהען און וואלט אויך א וועלט געזעהן, ס׳אראנ׳אנדער פנים מיר וואל-טען געהאט.

אטא דער מאנגעל אין זין פאר זעלבסטהילף אויף אלע געביטען פון אונזער כלל-לעבען האט לעת עתה דערפיהרט צו הילפלאזיגקייט און אפהענגיגקייט וואס זענען דער ערשטער עטאפ פון ירידה, פון אונבארחמנות׳דיגען אונטערגאנג...

צו דעם „נישט קענען א קאץ דעם עק פערבינ-דען", אין דער היבזיכט פון דיסציפלינירטער וויר-דיגער זעלבסטהילף, האט אונז דערפיהרט די אפ-געלאזענקייט אונזערע, די מהיכא-תיתא׳דיגקייט, די קנאפע אחריות פונ׳ם יחיד אין בעצוג צום כלל, וואס דאס ברענגט צו פאטאלע רעזולטאטען.

און דעריבער —

ווען מיר זאלען אננעהמען, אז אין דעם פרט, ד. ה. די איצטיגע הילפס-אקציע איז אפילו א יין טראפען אין ים פון די יודישע צרות און הילפ-לאזיגקייט — דארף דער רוף און די טאט „זעלבסט-הילף" געפינען דעם שטארקסטען ווידערקלאנג!

ב.

אלגעמיינע אמנעסטיע זאל ערקלערט ווערן דעם 11. נאוועמבער

ווארשא, 28 (טעלעפאניש)

ווי מיר ווערען געוואויר פון א זיכערער קוועלע, וועט דעם 11-טען נאוועמבער, אין טאג פון פויליש ען בעפרייאונגס-יום-טוב, ערקלערט ווערען אין לאנד אנ׳אלגעמיינע אמנעסטיע.

די אמנעסטיע וועט חל זיין אויף קרימינעלע פער ברעכענס. צי עס וועלען פון דער אמנעסטיע ארומ-גענומען ווערען אויך פאליטישע פערברעכענס, איז דערוויל נאך נישט בעוואוסט.

ווי מען גיט איבער, ווערט אין יוסטיץ-מיניס טעריום בעטראכט נאך די פראגע, צי די אמנעסטיע זאל חל זיין בלויז אויף שטראפען, וואס זענען שוין ארייגעטראטען אין קראפט און די בעטרעפענדע פערזאנען קומען שוין אפ די שטראף אין תפיסה, אדער אויך אויף פראצעס-ענינים, וואס האבען זיך נאך נישט געענדיגט מיט א פסק.

דריי מיליאן פונט פאר א״י

פראפ. וויצמאן קומט מיט א ריזיגן קאלאניזאציע-פלאן

די נייע סערטיפיקאטן וועט מען שוין ארויסגעבן

ירושלים, 28 (ספ. טעל.)

עס ווערט מיטגעטיילט אפיציעל, אז דער נציב העליון סער וואוקאפ וועט צוריקקומען קיין ארץ-ישראל אין מאנאט נאוועמבער. דערמיט ער-קלערט זיך די פערשפעטיגונג פון בעשטימען די נייע סערטיפיקאטען אויפן הלבן יאהר אקטאבער-אפריל. עס איז זעהר מעגליך, אז די צאהל פון די נייע סערטיפיקאטען וועט פערעפענטליכט ווע-רען ערשט נאכ׳ן צוריקקומען פון וואוקאפ קיין ירושלים פון לאנדאן. עס ווערט מיטגעטיילט, אז אין מאנאט נאוועמבער קומט קיין ארץ-ישראל אויך דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער אר-גאניזאציע פראפ. וויצמאן מיט זעהר גרויסע פלענער פון קאלאניזאציע, פאר וועלכע עס זאלען בעשטימט ווערען ביז 3 מיליאן פונט, און דערויף זאל גענומען ווערען א הלוואה לויט׳ן פלאן. וואס אין אויסגעארבייט געווארען דורכ׳ן ענגליש-יודישען פינאנסיסט זיך. דער דאזיגער פלאן זאל דורכגעפיהרט ווערען מיט דער פערשטענדיגונג פון דער ענגלישער רעגירונג.

דאס „דריטע רייך" ביי דער ארבייט

יודן ווערן אינגאנצן ארויסגעשטויסן פון ווירטשאפטל. לעבן

בערלין, 28 (יט״א טעלעגראפיש)

די רעגירונג האט פארגענומען א שארפע אקציע ארויסצושטויסען יודען פון דעטייל-האנדעל, דער-וועגען זאל אין די נאהענטסטע טעג פערעפענטליכט ווערען צוויי געזעצען.

„דער פעלקישער בעאבאכטער" שרייבט, אז די רעגירונג ארבייט אויס געזעצען, וואס וועלען יודען אינגאנצען ארויסשטויסען פון ווירטשאפטליכען לעבען, נישט מיט דער הילף פון די אינדיווידועלע אקציעס, דאס וועט אויסגעפיהרט ווערען אין גייסט פון נאצי-פראגראם.

לויט דעם געזעץ וועלען יודען נישט טארען עפענען קיין נייע העטייל - געשעפטען, און די וואס עקזיסטירען, וועלען בעצייכענט ווערען מיט ספע-ציעלע אויפשריפטען. פאר די יודישע סוחרים וועלען זיין ספעציעלע פארשריפטען וועגען אנגעשטעלטע. ס׳וועט אפגעשאפט ווערען דער אנאנימער כאראק-טער פון אקציען - געזעלשאפטען, כדי צו וויסען, צי די מיטגלידער זענען יודען צי נישט-יודען.

די ארץ-ישראל-רעגירונג איז נישט חושד

אז דאס געוועהר איז בעשטימט געווען פאר יודען

ירושלים, 28 (יט״א טעלעגראפיש)

גענעראל האל האט אויפגענומען א דעלעגאציע פון דער „אגודה", וועלכע האט אינטערוועניר ט וועגען דער אקציע פון די אראבער אין שייכות מיט דעם ענטדעקטען געוועהר - שמוגעל.

די דעלעגאציע האט בעקומען אנ׳ענטפער, אז די רעגירונג האט נישט קיין שום גרונד חושד צו זיין, אז דאס געוועהר איז געווען בעשטימט פאר יודען. גענ. האל האט אויך דער דעלעגאציע פערזי-כערט, אז די רוה אין לאנד וועט נישט געשטערט ווערען. עטליכע אראבישע צייטונגען זענען פער-ווערט געווארען ארויסצופיהרען קיין אויסלאנד.

איטאַליענער אנגעהויבן די אָפענסיווע

אויף דעם אביסינישן צפון-פראַנט. — שטורם אויף מאַקאַלע

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

היינט, אין 13־טען יאָהר־טאָג פון פאַשיסטישען מאַרש אויף רוים, האָט די העכסטע איטאַליענישע מיליטערישע אָנפיהרונג אנגעהויבן די גענעראַל־אָפענסיווע אויפ'ן צפון־פראָנט. אין דער ערשטער רייה גייט די איטאַליענער פון פערנעהמען מאַקאַלע די איטאַליענישע אַרמעע געפינט זיך איצט 48 קילאָמעטער פון מאַקאַלע און אויב די אָפענסיווע וועט אַדורכגעהן מיט ערפאָלג, וועלען די איטאַליענער נאָך אין משך פון היינטיגען טאָג איינגעהמען די שטאָט.

דאָס דאַרף זיין אַ „מתּנה" פון דער איטאַליענישער אַרמעע פאַר'ן דוטשע אין 13־טען יאָהרטאָג פון פאַשיסטישען מאַרש אויף רוים.

די איטאַליענישע פאָרפּאָסטענס רוקען זיך בסדר פאָראויס. די איטאַליענישע אויסשפּיר־ און באָמבאַרדיר־ עראָפּלאַנען האָבען אין משך פון נעכטיגען טאָג בעוואָרפען מיט באָמבעס מאַקאַלע און די אביסינישע בעפעסטיגונגען אַרום דער שטאָט. דער פייער פון די איטאַליענישע עראָפּלאַנען איז געוועזען אַזוי שטאַרק, אַז ציימענווייז האָט זיך געקענט אויסדרוקען, אַז פון הימעל שיט זיך פייער.

טראָץ דעם געוואַלדיגען אָנגריף, וועגען די אביסינער פערבליבען אויף זייערע פּאָזיציעס. בלויז אין ראַיאָן פון אַקסום, אין דער ריכטונג פון טייך טאַקאַזע, זענען די אביסינער צוריקגעטרעטען. דאַגעגען שטעלען די אביסינער אויפ'ן גאַנצען פראָנט אַן עקשנות'דיגען ווידערשטאַנד.

די איטאַליענער האָבען צו דער אָפענסיווע צוזאַמענגעצויגען די בעסטע טיילען פון איטאַליענישען מיליטער מיט דער דיוויזיע פון די „שוואַרצע העמדלעך" בראש. אויסער דעם נעהמען אין דער אָפענסיווע אַנטייל איבער 200 טאַנקען, שווערע אַר־טילעריע און אַ ריזיגע לופט־עסקאַדרע, וואָס ווערט אָנגעפיהרט פון מוסאָליני'ס איידעם.

אויך די אביסינער האָבען איצט אויפ'ן צפון־פראָנט אַראָפּגעבראַכט 5 עראָפּלאַנען, וועלכע מאַכען דערוויל דורך בלויז אויסשפּיר־פליהען.

נעכטען האָט זיך אויפ'ן פראָנט בעוויזען אַ גרויסער אביסינישער באָמבאַרדיר־ עראָפּלאַן וואָס איז אָבער פעריאָגט געוואָרען דורך די איטאַליענישע עראָפּלאַנען.

רוים, 28 (ספּ. טעל.)

אהער איז אָנגעקומען אַ ראַדיאָ - טעלעגראַפישע מעלדונג, אַז די בריגאַדע פון די שוואַרצע העמדער, אונטער דער אָנפיהרונג פון גענעראַל דיאַמאַנדי, האָט אָנגעהויבן אַ גענעראַל־אַטאַקע אויפ'ן גאַנצען פראָנט. זיי זענען שוין אַריינגעדרונגען אין דער באַרג־געגענד פון סאַמאַטאַ און איינגענומען די שטאָט אַדי־נעפאַס. דאָס איטאַליענישע מיליטער געהט ווייטער אין אַ פאָרסירטען מאַרש פאָראויס.

אויף די פראָנטען.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

אַלע קוועלען ובתוכם דיאיטאַליענישע שטעלען פעסט, אַז די איטאַליענישע אַרמעע, אויפ'ן צפון־פראָנט האָט היינט אָנגעהויבען אַ מאַרש אין דער דרום־ריכטונג. דאָס איטאַליענישע מיליטער האָט זיך אין דער פּראָווינץ טיגרע אַ רוק געטון פאָראויס אויף אומגעפעהר 30—40 קילאָמעטער. דאָס אביסינישע מיליטער ציהט זיך דערווייל צוריק. אויף דעם דאָזיגען פראָנט זענען היינט קיין שום סטראַטעגישע נעשעהענישען נישט פערנאָטירט געוואָרען.

די סאַנקציעס געגען איטאַליען

זשענעווע, 28. (ספּ. טעל.) היינט איז דורך דעם פּוילישען דעלעגאַט אין דער פעלקער־ליגע. מיניסטער קאָמאַרניצקי איבערגעגעבען געוואָרען די נאָטע וועגען די סאַנקציעס, וואָס פּוילען נעהמט אָן אין בעצוג צו איטאַליען. די פּוילישע רעגירונג דריקט אויס די גרייטקייט אויסצופיהרען די פאָרגעלעגטע פעראָרדענונגען, אָבער מיט געוויסע בעוואָרענישען, וואָס זענען בשעתו אָנגעזאָגט געוואָרען דורכ'ן פּוילישען דעלעגאַט.

זשענעווע, 28 (ספּ. טעל.)

לויט צונויפשטעלונגען פון גענעראַל־סעקרעטאַריאַט פון דער פעלקער - ליגע, האָבען 34 מלוכות לעת עתּה אָנגעווענדעט דעם אויסטראָג וועגען פערבאָט אַרויסצופיהרען קריגס־מכשירים קיין איטאַליען; 21 מלוכות האָבען מסכּים געווען אויף פינאַנציעלע סאַנקציעס; 11 האָבען דעקלאַרירט זייער גרייטקייט אָנצווענדען ווירטשאַפטליכע סאַנקציעס, און 6 מלוכות זענען איינגעגאַנגען אויף דער פּראָפּאָזיציע בנוגע געגענזייטיגער הילף ביים אָנווענדען סאַנקציעס.

ערב די פּאַרלאַמענט־וואַהלען אין ענגלאַנד

לאָנדאָן, 28 (ספּ. טעל.)

דער אָנפיהרער פון דער פּאַרלאַמענט אָרישער ליבעראַלער גרופּע, סער הערבערט סאַמיועל האָט אין זיין וואַהל־רעדע. וואָס ער האָט געהאַלטען אינ'ם רעפאָרם־קלוב אין מאַנטשעסטער, בעמאַכט אַנצוגעהערענישען אויף דער מעגליכער רעקאָנסטרוקציע פון דער רעגירונג: מאַקדאָנאַלד זאָל אַוועק פונ'ם קאַבינעט און אויף זיין אָרט זאָל אַריין ווינסטאָן טשערטשיל, וועלכענס אויפגאַבע עס וועט זיין צו קאָאָרדינירען די טעטיגקייט פון די דריי מיניסטעריומס פאַר נאַציאָנעלען שוץ.

בלוטיגע אומרוהען אין מעקסיקאַ

ניו־יאָרק, 28 (ספּ. טעל.)

פון מעקסיקאָ מעלדעט מען, אַז דאָרט זענען אויסגעבראָכען גרויסע אומרוהען. דאָס רעגירונגס־מיליטער האָט זיך צוזאַמענגעשטויסען מיט די רעוואָלוציאָנערען. עס זענען פאַראַאן הרוגים און פערוואונדעטע.

אומבעגרינדעטע בהלה אין ארץ־ישראל

איז גורם צו אַ פערגרעסערונג פון אַרבייטסלאָזיגקייט

וואָס פאָדערט דער אַרבייטער־ראַט פון דער ארץ־ישראל־רעגירונג?

תּל־אביב, 28 (יט"אַ טעלעגראַפיש).

אויף דער פּלענאַר - זיצונג פון אַרבייטער־ראַט איז בעהאַנדעלט געוואָרען די לאַגע אויפ'ן אַרבייטס מאַרק אין לאַנד. ס'איז בעטאָנט געוואָרען, אַז אַפילו אין גאַנץ נאָרמאַלע ציימען, זענען אין תּל־אביב געווען עטליכע הונדערט אַרבייטסלאָזע, איצט איז צוליב דער אומבעגרינדעטער בהלה צוגעקומען נאָך עטליכע הונדערט, דאָס האָט אָבער נישט קיין גרויסע בעדייטונג, וואָרום בלויז אין תּל־אביב זענען בעשעפטיגט 5 טויזענד אַרבייטער. די יודישע ווירטשאַפט האָט גענוג כּח צו בעהערשען די ציימווייליגע שוועריגקייטען, וואָס האָט אַ פאַראיבערגעהענדיגען כאַראַקטער.

נאָך דער דעבאַטע איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער ס'ווערט געזאָגט, אַז צוליב די גרויסע אַרבייטס - מעגליכקייטען אין דער לאַנד־ווירטשאַפט און די נויטווענדיגקייט צו פערשטאַרקען די בוי־בעוועגונג, פאָדערט דער אַרבייטער־ראַט פון דער רעגירונג צו פערגרעסערן די עליה קיין ארץ ישראל.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20
צוריקגעקעהרט

Dr. med. H. LUBICZ
פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43). טעל. 141·32
צוריקגעקעהרט
עמפּפאַנגס־שעה'ן 8—10, 12—2 און 5—8 אָווענר, זונטאַג פון 9—11 בייטאָג און יום־טוב פון 9—1

Dr.
R. Zalcwasser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 19, טעל. 17=125
נעמט אָן פון 1—2 און פון 4—6.30.

אַלע אַרט גאַרדינען
און קאָפּען, טיולענע און קאָרענקאָווע, ווי אויך אַ גרויסען אויסוואַהל פון מיועל און שאַטקע פון מעטער. פערשידענע קאָפּעס פון פלוש, גאָבעלין, בראַקאַט און זיידענע. צו בעקומען ביי
L. Elbaum, Łódź, Nowomiejska 26
פראָנט 1־טער שטאָק
ס'ווערען אָנגענומען אַלע אַרט בעשטעלונגען פון די נייעסטע פאַסאָנען.

Dr. Krausz
אויגען־דאָקטאָר
פּיעטריקאָווער 86, טעל. 204-74
צוריקגעקעהרט.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען־, הערץ־ און סקלעראָ־קראַנקהייטען
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9—10 פריה. 3—5, 8—9 אָוו.

צאָהן־אַרצט
ס. וואָטניצקאַ
נאַפּיורקאָווסקי 65
(רוג לובעלסקאַ) טעל. 172·33.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 3—8 אָוונט.

סטאַרשי פעלדשער
ש. דערעש
4 לוטאָמיערסקאַ 4. (האָטעל־גאַס)
טעל. 184·78
נעמט אָן פון 8 ביז 10 פריה און פון 1.30 ביז 4 נאָכמ. און פון 6—7 אָווענד.

אויערען, נאָז און האַלז קלינִיק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9—2 און פון 4—8 אָוונט.

Lekarz-dentysta
S. Babad
פּאָמאָרסקאַ 22, וו. 6
נעמט אָן טעגליך פון 10—2 און 3—8 אָוו
קינסטליכע ציינער
ווערען אויסגעפערטיגט פּינקטליך אויפ'ן אָרט

צאָהן־דאָקטאָר
Sperling
Piotrkowska 87 וואוינט יעצט
telefon 143·06.
ביי פון 10—1 און פון 3—6 נאָכמ.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
צום ווינטער־סעזאָן. אַ גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע ביליגער און טאָמאַשאָווער סחורות אויף אַנציגער און פּאַלטענס פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאָוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156=09.
געדענקט פראָנט II שטאָק.

דער פּויילישער הורטאָווניקעס־פאַראיין
פון גאָשטשיני דוואָר. פּאָדזשעטשנאַ 10
מאַכט בעקאַנט אַלע מיטגלידער. דאָס דאָנערשטאָג, דעם 31־טען אָקטאָבער 1935, 7 אַ זייגער אָווענד צום ערשטען טערמין און 9 אָווענד צום צווייטען טערמין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער, קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל
די יעהרליכע
אַלגעמיינע פערזאַמלונג
מיט פאָלגענדען טאָג־אָרדנונג: 1) ערעפענונג; 2) וואַהלען פון אַ פאָרזיצער; 3) וואַהלען פון אַ פּרעזעס און אַ פערוואַלטונג; 4) וואַהלען פון אַ רעוויזיאָנס־קאָמיסיע; 5) ענדערן די סטאַטוטען; 6) פרייע פאָרשלאָגען.
בעמערקונג: אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען אין זייערע אייגענע אינטערעסען פּינקטליך צו ערשיינען.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער קוזין
ה' יאַקוב פּיליצער
מיט פרל.
רעגינאַ גאָלדשמיד
ווינשען אַ האַרציגען מזל־טוב
יעקב ראָזענבלום, פרוי און טאָכטער מאַניעק וויינטרויב;

ווי־כטיג
פאַר יעדער פירמע!
ווילט איהר אייער געשעפט זאָל האָבען די געהעריגע רעקלאַמע? בעשטעלט אייערע דרוק־אַרבייט
אין דער בעוואוסטער שנעל־דרוקעריי
בראַמבערג
8 צעגעלניאַנאַ 8 פראָנט
טעל. 255·09
שעהן און פּינקטליך אויסגעפערטיגט.
— ביליגע פּרייזען. —
שעהן
מאָדערן
פּינקטליך

לעטשניצע
פאַר וועגעריש קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122·73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.
וועגעריש־קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט־קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס־סטאַציע
איז טעטיג אַ גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל
אַ בעראַטונג 3 זל.

Doktór
A. S. TENENBAUM
ספּעציאַליסט פאַר לונגען און אינערליכע קראַנקהייטען
Piotrkowska 109, tel. 220-25
powrócił.

ד"ר
ס. קאַנטאָר
ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען (טרעגער־שוואַכע)
פּיעטריקאָווער 90
טעל. 129=45.
נעמט אָן פון 8—2 נ"מ און פון 6—9 אָוו.

Dr. J. Lubicz
כירורג און אָרטאָפּעד
צוריקגעקעהרט
9 פּאָלודניאָווע 9
טעל. 183=17.

היינט דינסטאַג, דעם 29־טען, 6 אַ זייגער אין אָווענד צו דער יאָהרצייט פון נ"ע
העדמאַן (צבי) קאָנשטאַט
ווערט פאַרקומען אין דער שוהל פון מושב זקנים פּאָמאָרסקאַ 54
אַ הזכּרה, צו וועלכער עס לאַדעט העפליך איין אַלע קרובים, פריינד פון פערשטאָרבענעם ווי אויך אַלע מיטגלידער פון דער חברה „מחסה לזקנים". די פערוואַלטונג
פון דער חברה „מחסה לזקנים"

זעלבסטהילף פאַר פוילישע יודען

שטיצען די עקזיסטירענדע יודישע אַרבייטס-ווארשטאַטען, שאַפען נייע אַרבייטס-מעגליכקייטען

די פאַלקס-אַקציע הויבט זיך היינט אָן אין לאָדז

ווי בעקאַנט האָט די צענטראַלע געזעלשאַפט צו שטיצען דעם אָהנפּראָצענטיגען קרעדיט און פּראָדוקטיווע אַרבייט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען „צעקאַבע" אונטערגענומען אַ גרויסען פאָלקס-קאַמפּיין פון זעלבסטהילף נאָך פוילישע יודען, וועלכע דאַרף געבען אַ מיליאָן גילדען אויף אויפבוי-צוועקען. די קאַמפּיין ווערט שוין געפיהרט עטליכע חדשים, אין פוילען און האָט ביז איצט געגעבען בעדייטענדע רעזולטאַטען. איצט האָט זיך די אַקציע אָנגעהויבען אין לאָדז.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז נעכטען פאָרגעקומען אַ פּרעסע-קאָנפערענץ מיט'ן אנטייל פון פאָרשטעהער פון „צעקאַבע" און „דזשאָינט", רעד. גרשון זיבערט, וועלכער איז נאָר וואָס געקומען פון אמעריקא.

מצד דעם לאָדזער רעטונגס-קאָמיטעט זענען אָנוועזענד געווען די ה"ה: רעד. אויגער, מ. קראַסוצקי, ד"ר טאַרטאַקאָווער און דיר. גרינבערג.

די קאָנפערענץ האָט געעפענט ד"ר טאַרטאַקאָווער, וועלכער האָט צווישען אַנדערען געזאָגט: די אַקציע האָט אַ זעהר גרויסע בעדייטונג. דער פּראָצעס פון דער פעראָרימונג פון די פוילישע יודען נעהמט אָן געזעפעהרליכע פאָרמען, אַ דריטעל פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען לעבט פון פילאַנטראָפּיע. דאָס בעווייזט סיי די שטייער-סטאַטיסטיק, סיי די צאָהל אויסגעקויפטע פּאַטענטען דורך קליינהענדלער און האַנדווערקער און סיי די רשימות פון די צדקה-נעהמער אין פערשידענע פאַר מען.

מ'קאָן זאָגען, אַז נישט נאָר די יודען אין פוילען געהט שלעכט. אויך די פויערים זענען פערארימט. דאָס איז אָבער נישט קיין פערגלייך, ווייל דער פויער האָט שטענדיג אַ דאַך איבער'ן קאָפּ און אַ שטיקעל ברויט. דער פויפעריזירטער יוד האָט דאָס נישט. דער פויער האָט אויסזיכטען, אַז דער קריזיס וועט סוף-כל-סוף אַדורכגעהן און איהם וועט ווערען בעסער, אָבער דער קריזיס פון דער יודישער מאַסע איז אויך אַ סטרוקטורעלער און ווער ווייסט, אויב ער וועט בכלל פעראיבערגעהן. די עטאַטיזאַציע, סאָציאַליזאַציע, אַנטיסעמיטיזם און אַז. וו. ווייטער בעווייזען, אַז די גרויסע צאָהל יודען, וועלכע פערנעהמען זיך מיט האַנדעל, וועלען זיך צו דער פרנסה נישט מעהר קענען צוריקקעהרען. אפילו דאָס איבערשיכטען די יודישע בעפעלקערונג טרעפט אָן אויף שוועריגקייטען צוליב'ן אַנטיסעמיטיזם. ווייטער אַזוי געהן קען עס נישט. די יודישע נויט מוז בעקומען אַן אָפּקלאַנג אין דער געזעלשאַפט, אויב מיר ווילען פערהאַמעווען די פעראָרימונג, מוזען מיר עפּעס טון, און אין דער ערשטער רייה העלפען צום ערפאָלג פון דער זעלבסטהילף-קאַמפּיין.

אויך בעת דער מלחמה, זאָגט ד"ר טאַרטאַקאָווער, איז יודען אין פוילען געווען שלעכט, אָבער דעמאָלס האָבען די אַמעריקאַנער יודען געהאָלפען און געשיקט זעהר פיל געלד. אויב מ'קען נישט זאָגען, אַז די דעמאָלדיגע אַמעריקאַנער הילף איז געווען אַ קאָנסטרוקטיווע, האָט מען אָבער דאָך אויפצווייזען אין אַקטיוו די עקזיסטענץ פון 800 אָהנפּראָצענטיגע הלוואות-קאַסעס, וועלכע ראַטעווען טויזענדער און טויזענדער יודישע עקזיסטענצען פון אונטערגאַנג.

דער געדאַנק פון דער זעלבסטהילף-אַקציע איז אַרויסגעגאַנגען פון „צעקאַבע" און שטרעבט איבערצושיכטען פאַר דעם געלד די יודישע מאַסען איבערצוטראָגען זיי אין אַזעלכע פרנסה-קוועלען, וועלכע זאָלען אַרויסרופען דעם קלענסטען ווידערשטאַנד ביי דער אַרומיגער בעפעלקערונג. דער קאַמפּיין דאַרף געבען דעם נאַציאָנאַלען קאַפּיטאַל פאַר ווידער-אויפבוי. מ'דאַרף געדענקען, אַז פאַר דעם געזאַמעלטען געלד וואָלט מען געקענט אַריינפיהרען אין נייע פרנסות 20 טויזענד יודישע פאַמיליעס, וואָס מיינט 100 טויזענד נפשות.

דאַן נעהמט אַ וואָרט דער פערטרעטער פון „צעקאַבע" רעד. גרשון זיבערט. ער זאָגט צו. אַנד.: איך קום איצט פון אַמעריקא און איך האַלט, אַז ס'וועט זיין אינטערעסאַנט צו וויסען וואָס פאַראַ בעציהונג מ'האָט איצט צו פוילישע יודען. איך מוז זאָגען, אַז מ'גיט זיך דאָרט נישט אָפּ קיין חשבון וועגען דער לאַגע פון די פוילישע יודען. מ'קען נישט זייער שרעקליכען, ווירטשאַפטליכען אונטערגאַנג, מ'ווייסט נישט, אַז דער גרעסטער טייל פון דער דריי און אַ האַלב מיליאָנענדיגער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען געהט אונטער. מ'האַלט, אַז די יודען אין פוילען זענען נישט אָרגאַניזירט. אויב מ'וואָלט געוואָלט אין אמעריקא עפּעס טון פאַר די פוילישע יודען, פערלאַנגט אַבער, אַז דאָס פוילישע יודענטום אַליין זאָל זיך אָנשטרענגען, בעווייזען, אַז זיי טוען עפּעס פאַר זיך אַליין און דאַן וועט מען זיי העלפען. צוליב דעם איז אין „צעקאַבע" ענטשטאַנען די אַקציע וועגען אויפבוי-פאָנד. ס'מוז דורך דער אַקציע געמאַכט ווערען עפּעס אַ היסטאָרישער ענין פאַר דער געגענוואַרט און דער צוקונפט.

דער אויפבוי-פאָנד האָט צוויי אויפגאַבען, אין דער ערשטער רייה וועט ער דאַרפען שטיצען און דערהאַלטען די עקזיסטירענדע יודישע האַנדווערקער און אַרבייטס-ווארשטאַטען, שטיצען דעם עקספּאָרט פון די פּראָדוקטען פון די יודישע פּראָדוצענטען און די איבערשיכטונג פון די פעראָרימטע סוחרים און פּראָדוקטיווע בעשעפטיגונג דורך שאַפען נייע פערדינסט-מעגליכקייטען ווי: קרוליקעס-האָדאָוולעס, קויש-אויסאַרבייטונגען, פלאַנצען פון הייל-קרייטעכצער און נאָך אַנדערע פרנסות. דאָס זענען גרויסע אַרבייטען וואָס וועלען געבען גרויסע רעזולטאַטען, פאַר די דאָזיגע אַרבייטען האָט די אַמעריקאַנער רעגירונג געגעבען 25 מיליאָן דאָלאַר נישט פאַר יודען, נאָר פאַר אַמעריקאַנער.

די קאַמפּיין געהט פערהעלטניסמעסיג גוט. ביז איצט זענען שוין געזאַמעלט געוואָרען 350 טויזענד זל. נאָר אין די קלענערע שטעט, איצט הויבט זיך דער קאַמפּיין אָן אין די גרויסע שטעט און אויך אין לאָדז, מ'דאַרף געדענקען, אַז אויב דאָס פוילישע יודענטום וועט אין דער אויפבוי-אַקציע דערגרייכען אַ מיליאָן זלאָטים, וועט דער פוילישער אַרבייטס-פאָנד געבען נאָך אַ מיליאָן זלאָטים און די אַמעריקאַנער יודען וועלען צוגעבען דעם דריטען מיליאָן.

מען דאַרף געדענקען, אַז דאָס פיהרען די אַקציע קאָסט נישט קיין איין גראָשען, ווייל די נויטיגסטע קליינע אויסגאַבען דעקט אינגאַנצען דער „דזשאָינט" און נאָך אַ פּרינציפּ איז אָנגענומען געוואָרען ביי דער אַקציע, יעדע שטאָט וועט בעקומען אַ פערדרייפאַכטע סומע וויפיל זי וועט ביי זיך זאַמלען, למשל, ווען לאָדז וועט זאַמלען 150 טויזענד זל. (הלוואי) וועט זי פון אויפבוי-פאָנד בעקומען 450 טויזענד זלאָטים, און ווען מען וועט פרעגען וואָס וועט לאָדז טון מיט דעם געלד; קרוליקעס-צוכט און הייל-קרייטעכצער קען מען דאָך דאָ נישט האָדעווען. ס'זענען אָבער דאָ אַנדערע גרויסע אַרבייטען ווי געבען ביליגען קרעדיט די האַנדווערקער און קליינהענדלער, העלפען זיי אין עקספּאָרט און ראַטעווען די אָרימקייט פון אונטערגאַנג.

היינט הויבט זיך אָן דער קאַמפּיין אין לאָדז, די לאָדזער יודען וועלען זיכער נישט אָפּשטעהן.

איצער באַגאַזש ווערט אָפּגענומען פון דערהיים **אין ארץ-ישראל** און צוגעשטעלט קיין

דורך PRZEDBORSKI, KOLNER i S-ka, Łódź, Sienkiewicza 6

ביליג און שנעל. קלינגט טעל. נומערען 129-25 און 247-75

פלעביסציט וועגן טראַנספער

ירושלים, 28 (יט"א טעלעגראַפיש)

ווי מ'טיילט מיט וועט אדורכגעפיהרט ווערען אַ פּלעביסציט וועגען איבערדייסען דעם טראַנספער-אָפּמאַך.

Doktór
Z. Henrykowski
ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע
הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
9 טראַוגוטאַ 9
טעל. 262-98
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוונט.
זונטאַג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
פאַר אונבעמיטעלטע לעמשניצע-פרייזן

Dr. med. **L. Berman**
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאַג פון 9—1 פאַרמיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע—לעמשניצע-פרייזן

דאָס לעבען אין וואַרשא

(טעלעפאָנישע ידיעות פון דער הויפּט-שטאָט)

היינט — זיצונג פון סיים.

היינט, דינסטאָג קומט פאָר אַ זיצונג פון סיים. אויף דער טאָג-אָרדנונג — בעריכט פון דער קאָמיסיע, וואָס האָט אָנגענומען די פולמאַכטען פאַר דער רעגירונג.

דעלעגאַציע פון דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען ביים גענ. רידז-שמיגלי.

היינט 1 בייטאָג זענען אינם בנין פון סיים געקומען דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען, צווישען זיי, די געוועז. פּרעמיערען שוויטאַלסקי און יענדזשעיעוויטש, די וויצע-מאַרשאַלקעס מיעדזשינסקי און קוואַשניעווסקי, צוזאַמען אַנ'ערך 60 מאַן (אַלע געוועזענע מיליטער-לייט).

נאָך אַ קורצער בעראַטונג זענען זיי אַוועק אין גענעראַל - אינספּעקטאָריאַט, וואו ס'האָט זיי אויפגענומען דער גענ. רידז-שמיגלי, וועלכען זיי האָבען אויסגעדריקט זייער פערעהרונג.

דעם דאָזיגען וויזיט ווערט צוגעגעבען אַ גרויסע פּאָליטישע בעדייטונג, ווייל מיט איהם האָבען זיי געוואָלט אונטערשטרייכען זייער צוגעבונדענקייט צום מיליטער און גענ. רידז-שמיגלי.

וועגען דעם ביליגער מאַכען דירה-געלד.

אַ גאַנצע רייה ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס האָט זיך געוואָנדען מיט מעמאָריאַלען צו דער רעגירונג אין שייכות מיט'ן פּראָטאָקאָל וועגען ביליגער מאַכען דירה-געלד.

די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס פערלאַנגען, אַז די פערלעגענע דירה-געלד חובות זאָלען געשענקט ווערען, אָדער, עווענטועל — די רעדוקציע פונם דירה-געלד זאָל חל זיין אויך אויף די חובות, ווייל אין געגענפאַל וועלען די גרויסע בעלי-חובות זיין געצוואונגען צו צאָהלען דאָס פערלעגענע דירה-געלד לויט'ן אַלטען סיסטעם, און נישט קענען געניסען פון דער רעדוקציע.

שטורמישע זיצונג פון ועד הפועל

היינט איז פאָרגעקומען אַ שטורמישע זיצונג פונם אגודה'שען ועד הפועל. די הויפּט-פראַגע, וואָס איז בעהאַנדעלט געוואָרען אויף דער זיצונג איז געווען ארץ ישראל. עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די, וואָס וועלען זיך נישט בעטייליגען אין קרן-הישוב, וועלען נישט בעקומען קיין סערטיפיקאַטען.

פערענדיגט די „וויזאַ" קאָנפערענץ.

שפּעט ביינאַכט איז פערענדיגט געוואָרען די 2-טאָגיגע קאָנפערענץ פון „וויזאַ". עס זענען געפיהרט געוואָרען לאַנגע דיסקוסיעס וועגען סערטיפיקאַטען פאַר פרויען, ציוניסטישע אַרבייט א. אַז. וו.

עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ גאַנצע רייה רעזאָלוציעס.

בוי-קרעדיטען און געגען-גאַז - אַנגריף בעהעלטענישען

אויף אַ זיצונג פון בוי-קאָמיטעט איז בעשלאָסען געוואָרען קודם כל צו ערטיילען קרעדיט פון די מלוכה'שע פאָנדען אויף צו בויען, פאַר קליינע וואוין-הייזער, וואָס וועלען זיין פערזעהען מיט בעהעלטענישען געגען פליה- און גאַז אַנגריפען, אויסגעפיהרט לויט די פערפליכטענדע פאָרשריפטען.

קאָנטראָל פון די אַרבייט - פערמיטלונגס - ביוראָס ביי פערשידענע אָרגאַניזאַציעס

ביי פערשידענע אָרגאַניזאַציעס עקזיסטירן סעקציעס, ביוראָס פון אַרבייטס-פערמיטלונג. אַזעלכע ביוראָס קאָנען בעדינען נאָר די מיטגלידער פון דער בעגעבענער אָרגאַניזאַציע. עס טרעפען זיך אָבער פאַלען ווען אַזעלכע ביוראָס ווערען זעלבסטשטענדיגע אונטערנעהמונגען אויסגערעכנט אויף פערדינסט.

די מאַכט האָט בעשלאָסען אַדורכצופיהרען אַ קאָנטראָל פון דער טעטיגקייט פון אַזעלכע ביוראָס ביי די אָרגאַניזאַציעס.

האַנדווערקער געגען אַסיסטענטען פון אַרבייטס - אינספּעקטאָרען

די נייע אינסטיטוציע פון אַסיסטענטען פון די אַרבייטס-אינספּעקטאָרען האָבען אַרויסגערופען אַ ווידערשטאַנד מצד די האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס. דער פעראיין פון האַנדווערקער-קאַמערן האָט אפילו אָנגענומען אַ בעשלוס אין וועלכען זיי ווייזען אָן, אַז די אַסיסטענטען פון די אינספּעקטאָרען קאָנען נאָר שאַדען ברענגען און נישט העלפען דער זאַך פון פערבעסערען די איצט עקזיסטירענדע בעציהונגען אין דער אַרבייט.

יוגענטליכע טאָרען נישט זיין אין געריכטס-זאַל, בעת אַ פּראָצעס

די געריכטס-מאַכט האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, לויט וועלכער עס איז פערבאָטען די אָנוועזענהייט פון יוגענטליכע אין זאַל בעת אַ פּראָצעס, אפילו צוהערער פון העכערע שול-אַנשטאַלטען, נישט פול-יעהריגע מוזען בעקומען אַ ספּעציעלע ערלויבניש פון פּאָרזיצער פון געריכט אויף צו זיין אָנוועזענד אין זאַל בעת אַ פּראָצעס.

פריזיער - אָנגעשטעלטע אונטער מעדיצינישער אויפזיכט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט די לעצטע פעראָרדנונגען וועגען פריזיר-אַנשטאַלטען ווערט דורך דער סטאַראָסטווע אַדורכגעפיהרט אַ מעדיצינישע אונטערזוכונג פון די אָנגעשטעלטע אין די פריזיר-אַנשטאַלטען. עס ווערט אַכט געלעגט דערויף צי די אָנגעשטעלטע זענען נישט קראַנק אויף סוכאָטעס, טראַכאָמע, וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען, אַ חוץ דעם מוז אַ פריזיר אָנגעשטעלטער האָבען אַ געזונט מויל, ווייל בעדינענדיג דעם קליענט אָטעמט דער פריזיר אָנגעשטעלטער איהם די גאַנצע צייט אין פנים אַריין. די מעדיצינישע צייגנישען פון די דאָקטוירים דינען דעם אָנגעשטעלטען נאָר אויף 6 חדשים. נאָך דער דאָזיגער צייט מוז ער זיך ווידער מעלדען צו אַנ'אונטערזוכונג.

אַנטיסעמיטישע באָיקאָט-אַקציע אויף קיערצעלי - פלאַץ

דער צענטראַלער פעראיין פון יודען דעטאַליסטען האָט בעקומען ידיעות וועגען אַנטיסעמיטישער באָיקאָט-אַקציע וואָס ווערט געפיהרט אין קיערצעלי - פלאַץ. די אַנטיסעמיטישע יוגענטליכע שטעלען זיך אַוועק לעבען די יודישע געוועלבער און שטערען און לאָזען נישט צו די קונים קויפען ביי יודען.

די פערוואַלטונג פון צענטראַלען פעראיין פון יוד. דעטאַליסטען האָט אונטערגענומען אַנ'אונטערוועגען ביי דער מאַכט.

ענגלישער קרעדיט פאַר פוילישער אינדוסטריע

אין וואַרשע האָבען געווילט לעצטענס עטליכע טעג, פאָרשטעהער פון לאָנדאָנער — האַמבראָס-באַנק, וועלכע בעזיצען אַ טייל פון די אַקציעס פון האַנדעלס באַנק אין וואַרשע. דער וויזיט פון די ענגלישע באַנקירען זאָל האָבען געבראַכט צו געוויסע קרעדיט-טראַנזאַקציעס, וועלכע זענען פערבינדען מיט קרעדיטירען די פוילישע אינדוסטריע דורך דער פערמיטלונג פון האַנדעלס-באַנק.

120 פרישע פילאָטען אויסגעשולט אין אַקוניעוו

אין אַקוניעוו היגטער וואַרשע, איז פאָרגעקומען די פייערליכע שליסונג פון זומער-סעזאָן פון קלוב, וואו עס זענען אויסגעשולט געוואָרען 120 פילאָטען.

דער קלוב אין אַקוניעוו בעזיצט איצט 5 אייגענע אעראָפּלאַנען, האַנגאַרן, באַראַקען פאַר די לעהרער און שילער, וואַרשטאַטען צו פערריכטען אַעראָפּלאַנען און אייגענע גוט צוגעגרייטע שטחים וואו די אַעראָפּלאַנען קאָנען זיך אַראָפּלאָזען, פאַראַיאָהרען נאָך איז דאָס אָרט געווען בעוואַקסען מיט אַ שיטער'ן וועלדל, די שילער-פילאָטען האָבען אויסגעהאַקט די בוימער אויסגעגראָבען די וואָרצלען, פערפעסטיגט דעם זאַמד-שטח און עס זענען אויסגעשולט געוואָרען 120 פילאָטען. דאָס אַלץ איז געמאַכט געוואָרען מיט זייער קליינע מיטלען, נאָר אַ דאַנק דעם גוטען ווילען פון עטליכע איבערגעגעבענע מענשען.

צום סוף פון דעם זומער-סעזאָן האָט דער קלוב בעקומען אַ מתנה אַנ'אַעראָפּלאַן פון טיפּ — „טשאַיקאַ" וואָס איז איינגעקויפט געוואָרען פאַר'ן געלד פון די זאַמלונגען צווישען די „סטשעלצעס" אין וואַרשע און אין קרייז.

צו דער פייערונג זענען געקומען קיין אַקוניעוו פיל פאָרשטעהער פון פליהער און פערבעטענע געסט. נישט קוקענדיג אויף דעם ווינדיגען וועטער האָבען די פריש געבאַקענע פילאָטען בעוויזען זעהר געלונגענע פליה-איבונגען.

פערפאַלען געוואָרען צוויי קינדער

אין דער פּאָליציי האָט זיך געמאָלדען דער אייגענטימער וואוינער פון פיאַסעטשנע פּאַסיקאָווסקי און האָט געמאָלדען, אַז זיינע צוויי קינדער דער 5 יעהריגער אַלעקסאַנדער און 6 יעהריגער זדיסלאַוו זענען אַרויס פון דער היים און נישט צוריקגעקומען די קינדער זענען געוויס ערגעץ פערבלאָנדזשעט געוואָרען, ווייל עס איז זיך שווער פאָרצושטעלען, אַז אַזעלכע צוויי קליינע קינדער זענען אַליין אַנטלאָפען פון דער היים.

די פּאָליציי האָט זיך פעראינטערעסירט מיט'ן גורל פון די קינדער.

ווער איז שולדיג, דער דאָקטאָר, צי די אָפּעראַציע?

מיט אַ וואָך צוריק איז געשטאָרבען אַ געוויסער אברהם צוקערמאַן (גראַניטשנאַ 7). דער דאָקטאָר האָט אַרויסגעשטעלט אַ צייגניש, אַז צוקערמאַן איז געשטאָרבען צוליב אַ האַרץ-שלאַג און עס איז פאָרגעקומען די לויה, נאָך דער לויה האָבען אָבער די קרובים פון דעם פערשטאָרבענעם אַריינגעטראָגען אַנ'אָנקלאַגע אויפ'ן דאָקטאָר, אַז דאָס איז ער שולדיג אין טויט פון אברהם צוקערמאַן. דער דאָקטער האָט איהם געמאַכט אַנ'אָפּעראַציע אויף העמאָראָידען און נאָך דער אָפּעראַציע איז צוקערמאַן געשטאָרבען. אויב צוקערמאַן האָט ווירקליך געהאַט אַ האַרץ פעהלער האָט דער דאָקטאָר געדאַרפט דערפון וויסען אונטערזוכענדיג דעם קראַנקען פאַר דער אָפּעראַציע און די אָפּעראַציע נישט דורכפיהרען.

צוליב דער דאָזיגער אָנקלאַגע איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַנ'אויספאָרשונג און אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פעראָרדנונג וועגען אַנ'עקסהומאַציע פונ'ם טויטען קערפּער. דער דאָקטאָר געפינט זיך דערווייל אין פּאַלעסטינע אויף אַ טוריסטען-רייזע און וועט זיך קאָנען פערענטפערען ערשט נאָכ'ן צוריקקומען.

אונזער איינציג פערטיידיגונג-געווער

„די יודען אין דייטשלאנד זענען פערבונדען מיט די קאמוניסטען און דייטשלאנד שטעהט בסדר אונ־מער א רויט־יודישער סכנה".

אזא דעקלאראציע האט היטלער אפגעגעבען אין נירענבערג, כדי צו דעקען דערמיט אלע נאציסטישע מעשים תעתועים לגבי יודען. דערמיט קענען אפילו אזיך פערענטפערט ווערען די רדיפות אין דייטש־לאנד געגען די לינקע פארטייען בכלל. ווארום ווי באלד, אז ס'איז אלץ קאמוניזם און נאך יודישער קא־מוניזם, מעג מען עס דאך אוודאי אויסברענען, ווי א נגע צרעת!

און אז א פשוט'ער יוד האט די דאזיגע דעקלא־ראציע איבערגעלייענט, האט ער דאך געקענט א טראכט טון: זהער ווייס, אפשר זענען טאקע די ששים רבוא דייטשע יודען קרבנות פון דער קאמו־ניסטישער מגפה, וואס האט זיך צווישען זיי אריינ־געכאפט און איז בכוח צו פער'סמ'ען פריהער די יודען און נאכדעם אויך די ארומיגע דייטשען; דע־ריבער זענען אפשר די נאצים נישט אומגערעכט, וואס זיי ווילען זיך אזוי אפגרעניצען פון אלע יודען?

יודען זענען בכלל גרייט אפצוזאגען אויף זיך דעם „צידוק־הדין" און דער יודישער אנטיסעמיטיזם איז אפשר דער ערגסטער און שערליכסטער....

זענען אבער געקומען אמעריקאנער יודען און דעמדאזיגען בלבול צוקלאפט, ווי א ווינט יאגט פו־נאנדער אנ'עסיגען רויך, זיי זענען געקומען מיט ציפערען אין די הענד:

אין 1930 זענען אין דייטשען פארלאמענט גע־ווען 70 קאמוניסטישע דעפוטאטען און צווישען זיי — איין יוד!

אמת, דער פראצענט איז אביסעל צו גרויס, ווא־רום אויב אויף 60 מיליאן דייטשען איז פערהאן בלויז א האלבער מיליאן יודען, קומט דאך אויס אויף זיבעציג דעפוטאטען עפעס מעהר ווי א האל־בער יודישער דעפוטאט, נישט קיין גאנצער. אבער פארט ווערט דאך דער איינער בטל בשבעים; בפרט אז אין 1933 איז שוין צווישען 81 קאמוניסטישע דעפוטאטען אפילו קיין איינציגער יוד נישט געווען קומט דאך נאך אונז ארויס א רעשט! און בכלל וואס איז דא שייך צו רעדען מכוח יודישער השפעה בעת קאמוניסטישע וואהל־בערעכטיגטע זענען געווען 6 מיליאן, בעת יודישע וועהלערס זענען אינגאנצען געווען קוים 300 טויזענד, און צווישען זיי דאך א סך בורזשוען.

אט אזוי איז דער נאציסטישער גידערטרעכטיגער בלבול צוקלאפט געווארען דורך.... דורך אביסעלע סטאטיסטיק.

און טאקע דערפאר דארף דער גאנצער ענין זיין פאר אונז בעזונדער אינטערעסאנט.

ווארום די בעשולדיגונג געגען אונז, אז מיר זענען קאמוניסטישע גיפט־מישערס,) שטאמט נישט פון היטלערן און לאזט זיך נישט אויס מיט דער ני־רענבערגער דעקלאראציע. אלע יודישע שונאים. אין איטליכעם לאנד, האבען טאג־טעגליך דעמדאזיגען שפרוך אויף די ליפען און דערמיט ווילען זיי רעכט־מאכען אלע צרות, וואס קומען אויף אונזערע קעפ. וואו זענען אונזערע פלי־זיין, צו ווערען זיך געגען אט דעם אנגריף?

מיט א פאר יאהר צוריק איז ראמאן דמאווסקי דער קאפ פון די פוילישע אנטיסעמיטען, ארויס גע־גען יודען מיט א לאנגען „על־חטא", וואס איז גע־ווען נאך גיפטיגער און בייסיגער פון די נאציסטישע בלבולים. ער האט אונז אטאקירט מיט די שטארק־סטע וויסענשאפטליכע געוועהר, אפערירט מיט אנ־טראפאלאגיע און פאליטיק און עקאנאמיק און גע־שיכטע און געאגראפיע, פערשטעהט זיך, אלץ פעל־שענדיג און איבערפארבענדיג, ווי איהם האט זיך געפאסט צו זיין יודען־פרעסערישער טעאריע.

וואו איז געווען אונזער וואגיגער מעכטיגער ענטפער אויף דער דאזיגער שרעקליכער המנ'יאדע?

מיר האבען העכסטענס אין אונזער רשות עטלי־כע מליצות אין סטיל פון „מן השמים ירחמו" — אבער די וויסענשאפט דינט אונז נישט.

וואסערע בלבולים טראכט מען אויף אונז נישט אויס? רעדט מען וועגען מלחמות, דערצעהלט מען א בבא־מעשה, אז יודען דרייהען זיך אויס פון מיליטער־דינסט; רעדט מען וועגען שלום'דיגען פו־נאנדערבוי פון דער מלוכה, ווייס מען, אז יודען ווילען קיין שטייערן נישט צאהלען; טאמער האנ־דעלט זיך מכוח דעם וואוילשטאנד פון דעם לאנד, זענען יודען סתם פאראזיטען, נישט־פראדוקטיוו, נישט שעפעריש, שמועסט מען וועגען גייסטיגע ענ־ינים, זענען יודען־פרעמד און פערוואסערען די חיי־מישע גייסטיגקייט.

מיט וואס קענען מיר אפשלאגען די אלע בל־בולים?

פערהאן פאקטען מעכטיגע, איבערצייגענדיגע, וואס וואלטען געקענט אלע אשמות צוריקשליידערן אונזערע שונאים אין פנים אריין. אבער מיר בע־מיהען זיך נישט די פאקטען צונויפצוקלייבען און אויסנוצען.

מיר האבען לעבעדיגע עדות פון יודישער בע־טייליגונג אין דער מלחמה, די קאמבאטאנטען און אינוואלידען אבער ווער ווייס זייער צאהל, זייער ציפערישע פערהעלטעניש לגבי דער אנדערער בע־פעלקערונג? ווער האט געציילט און געמאסטען דעם יודישען טייל אין די לאנד־שטייערן, אין די מלוכה־הלוואות? ווער האט געפרובט צונויפשטעלען סטא־טיסטיק, מיט טאבעלען און דיאגראמעס, פון יודי־שער ווירקליכקייט. אויף אלע געביטען פון לעבען, און פערהעלטענישען צו דער ארומיגער ווירקליכ־קייט?

מיר האבען א יודישע רעפרעזענטאנץ אין דער רעזידענץ־שטאט, מיר האבען קהלות אין איטליכע שטאט און שטעטעל, מיר האבען גאנצע לעגיאנען אינטעליגענטע ליידיג־גייערס (אויך זייער צאהל איז אונז נישט בעקאנט....) און די גלייכבסטע עצה וואלט דוכט זיך, געווען, צו שאפען ביי איטליכע קהלה ספעציעלע סטאטיסטישע אמטען, וואס זאלען אויפקלויבען „די יודישע טרעהרען אין איין לאגעל" וואס זאלען דעם גאנצען יודישען אויפשטייג און נידערגאנג פערוואגרילען אין ציפערען, דעם דאזי־גען מאטעריאל צושטעלען אין דער העכערער אינ־סטאנץ, וועלכע זאל דארט איבערגעשמידט ווערען אין קאמף־געוועהר, וואס איז נויטיג פאר אונזער פערטיידיגונג סיי פון דער פארלאמענטארישער טרי־בונע, סיי פון אלע אנדערע אנגריפען, וואס הערען נישט אויף צו האגלען אויף אונז פון אלע זייטען.

ווען וועלען מיר שוין פערשטיין, אז דער איינ־ציגער מיטעל, שטום צו מאכען אלע איצטיגע המנ'ס און פלעמ'ס איז די סטאטיסטיק, די וויסענשאפט!

און דאס קענען מיר, דאס מוזען מיר איצט תיכף אנהויבען; דערצו איז אבער נויטיג אוועקצווארפען פריהער די אומזיניגע פארטיי־מחלוקת....

פ. ק.

מען זוכט א אויסוועג צו ליקווידירען דעם קאנפליקט

לעבהאפטע קאנפערענצען צווישען פאריז, רוים, לאנדאן

דער שווער־פונקט פון די פאליטישע אינטער־נאציאנאלע געשעהענישען האט זיך לעצטענס אי־בערגעטראגען פון זשענעווע אין די הויפט־שטעט פון די אממייסטען פעראינטערעסירטע מלוכות צו־ערשט קיין רוים, דאן קיין פאריז און צום סוף קיין לאנדאן.

דער ערשטער אקט פון דער זשענעווער פרא־צעדור האט זיך פערענדיגט מיט אננעהמען בעשלו־סען וועגען ווירטשאפטליכע און פינאנציעלע סאנק־ציעס געגען איטאליען. דאס אריינפיהרען אין לע־בען די דאזיגע סאנקציעס, וואס דער ענגלישער פעלקער־בונד מיניסטער האט שטארק געוואלט צו־איילען, איז א דאנק לאוואל'ס קאמפראמיס־פאליטיק אפגעלעגט געווארען אויף א קורצע צייט. דאס איז געמאכט געווארען מיט דער כונה, אז איטאליען זאל האבען צייט זיך צו פערטראכטען און ציהען די געהעריגע קאנסעקווענצען. דעם 31. אקטאבער דארף זיך צוזאמענקומען דער קאארדינאציע־קאמי־טעט אין זשענעווע און דאן וועט ענדגילטיג ענט־שיידען ווערען דער טערמין ווען די סאנקציעס ווע־לען אריין אין קראפט.

און מען מוז מודה זיין, אז אלע פעראינטע־רעסירטע צדדים האבען זיך צוגעאיילט אויסצו־נוצען די קורצע צייט, וואס איז געבליבען ביז צום 31. אקטאבער. די געשפרעכען פון ענגלישען אמ־באסאדאר אין רוים סער עריק דרומאנד מיט מוסא־ליני, לאוואל'ס בעראטונגען מיט'ן ענגלישען און איטאליענישען פארשטעהער אין פאריז, ווי אויך מיט דעם פויפסטליכען נונציוס אין פאריז, האארס און אידענס ערקלערונגען אין ענגלישען פארלא־מענט, בעווייזען אז די פראגע פון א פרידליכע ליקווידירונג פון איטאליעניש־אביסינישען קאנפליקט איז געריהרט געווארען פון טויטען פונקט.

דער ערשטער ענטפער פון איטאליען אויף האא־רס אויסגעשטרעקטע האנד איז שוין געגעבען געווארען. דאס בעזייטיגען איין דיוויזיע פון ליביען איז דער ערשטער זשעסט מצד איטאליען און הגם ער ווערט פערשידען אויסגעטייטשט דורך דער פרעסע, בעווייזט ער אבער דאך, אז מוסאליני וויל קומען צו א אויסגלייך מיט זיין וויכטיגסטען פאלי־טישען געגנער מיט ענגלאנד.

עס איז פערשטענדליך, אז די אלע אונטער־האנדלונגען זענען צוליב דער גרויסער בעדייטונג געהאלטען געווארען בסוד. עס איז אויך פערשטענד־ליך, אז די עפענטליכע מיינונג וואס אינטערעסירט זיך זעהר שטארק מיט'ן גאנג פון די געשעהענישען האט געשאפען א גאנצע רייהע קלאנגען און סברות, וואס ווערען שפעטער אפיציעל אפגעלייקענט, און דאך נישט קוקענדיג דערויף אונטערליגט נישט קיין שום ספק, אז עס איז אונטערגעהאנדעלט געווארען וועגען קאנקרעטע פראגען, וואס קענען דינען אלס יסוד פון קומענדיגען קאמפראמיס.

עס איז גאנץ זיכער נעהנטער צום אמת די מעלדונג פון דעם האלב אפיציעלען „דזשארנאלע ד'איטאליע" וועגען די 5 פונקטען וואס מוסאליני זאל האבען פארגעלעגט, עס איז כאראקטעריסטיש, אז דער ערשטער פון די דאזיגע פונקטען האט זיך אויך געפינען אין דעם בעריכט פון דעם „קאמיטעט פון פינף" פון דער פעלקער־ליגע און דאס בעווייזט, אז די איטאליענישע מאסגעבענדע קרייזען זענען גע־נייגט צוריקצוציהען דעם פונקט פון דער זשענעווער פראצעדור, ווען די טעטיגקייט פון דער קאמיסיע פון פינף איז געווארען איבריג, צוליב דעם אנהויב פון די קריגס אפעראציע אין אפריקא. אויב עס וועט ווידער צוריק אנגעקניפט ווערען דער איבער־געריסענער פאדעם פון דער זשענעווער פראצעדור וועט אלס לאגישע קאנסעקווענץ פון דאזיגען פאקט מוזען קומען דאס אפשטעלען, זאל אפילו זיין נאר צייטווייליג די מלחמה אפעראציעס אין מזרח אפריקא.

דערווייל פערשטעהט זיך האנדעלט עס זיך נאר אין „לייכטע אנדייטונגען" אויף דער מעגליכקייט אפצושטעלען די קריגס־טעטיגקייט, אזוי כאראקטע־ריזירט מען אין לאנדאן דרומאנדס לעצט געשפרעך מיט מוסאליניִן.

אין איצטיגען מאמענט ווערען וואהרשיינליך די „פרוב באלאנען" און „לייכטע אנדייטונגען" וואס זענען געלאזט געווארען פון פאריז און רוים זארג־פעלטיג בעטראכט אין לאנדאן, וואו עס געפינען זיך איצט האאר און אידען, אז דער שווערפונקט געפינט זיך איצט אין לאנדאן בעווייזט אויף דער פאקט, וואס עס איז אנגעקומען דער גענעראל סעק־רעטאר פון דער פעלקער ליגע אווענאל. אויב ער האט אין אזא ערנסטען מאמענט פערלאזט זשענעווע איז דאס א סימן, דאס עס זענען דערצו פאראן וויכטיגע סיבות.

גלייכצייטיג מיט אווענאלס קומען קיין לאנדאן האבען די דעפעשען אויך געמעלדעט אז קיין לאנדאן איז אנגעקומען דער יוגאסלאווישער פרינץ — רע־גענט פאוועל. צוליב די געשעהענישען פון דער לעצטער צייט איז אדורך כמעט אונבעמערקט דער געגנוג לאנגער אויפענטהאלט פון פרינץ—רעגענט אין פאריז וואו נישט קוקענדיג דערויף וואס לאוואל איז פערווארפען מיט ארבייט, האט ער דאך געפינען צייט אויף קלענערע בעראטונגען מיט דעם פרינץ־רעגענט, וואס רעפרעזענטירט אייגענטליך אין דעם פאל די קליינע און באלקאנישע קאאליציעס.

סיי די בעראטונגען ווי אויך, דאס קומען פון פרינץ פאוועל קיין לאנדאן האבען א שייכות מיט דער איבערגרופירונג פון די כוחות אין אדריאטישען ווינקעל פון מיטעללענדישען ים, וואס שטעלט מיט זיך פאר א טייל פון דעם פראבלעם וועגען דער הערשאפט איבער'ן מיטעללענדישען ים.

דאס בעניין די ענגע פריינדליכע בעציהונגען צווישען אלבאניען און איטאליען, וואס איז פארגע־קומען אין די לעצטע טעג, שטעהט אין א סתירה צו די לעבענס־אינטערעסען פון יוגאסלאוויען און דער גאנצער באלקאנישער קאאליציע און דאס האט אויפגעלעבט ענגלאנדס אינטערעס צום דאזיגען ווינ־קעל פון מיטעללענדישען ים. די דאזיגע אויפלעבונג ווייזט זיך אויך ארויס אין אינטערעס מיט וועלכען ענגלאנד פערפאלגט די לעצטע געשעהענישען אין גריכענלאנד, וואס האבען גאנץ זיכער אויך א אוי־סערליכע פאליטישע בעדייטונג.

דאס גלייכצייטיגע קומען קיין לאנדאן פון אווע־נאלען און פון פרינץ פאוועל, איז דער בעסטער בעווייז, אז בעמיהענדיג זיך צו געפינען א פרידליכע לעזונג פון קאנפליקט, פערנאכלעסיגט אבער ענג־לאנד נישט אויך די אלע איבערראשונגען, וואס קע־נען ענטשטעהען.

הארער — הויפט-ציל פון איטאליענישען אנגריף אויף דרום

די הויפט־שטאט פון אגאדען, הארער, דער ציל פון דער איטאליענישער ארמעע אין אביסיניען — איז נאך אדיס אבעבא די גרעסטע שטאט אין אבי־סינישען קעניגרייך, זי האט 30 טויזענד איינוואוי־נער. די בעפעלקערונג בעשטעהט הויפטזעכליך פון מאכמאדאנער, די איבעריגע זענען אלע פריש אנגע־קומענע פון די לעצטע עטליכע צעהנדליג יאהר, זייט הארער צוזאמען מיט אגאדען איז פערנומען געווארען דורך דער ארמעע פון מענעליק דעם גרוי־סען. דער ערבערער פון הארער איז געווען ראס מאקאנען, מענעליקס א שוועסטערען זוהן און פא־טער פון ראס טאפארי, דאס הייסט דעם איצטיגען קייזער הײלי סעלאסיע.

לויט דער בעשרייבונג פון די רייזענדער האט זיך דאס אויסזעהען פון דער אלטער שטאט נישט שטארק געענדערט, שמאלע, שמוציגע געסלעך, העסליכע הייזער אהן פענסטער לויט'ן מוסטער פון די געסלעך אין אלזשיר, א שרעקליכע ארימקייט, ארום דער שטאט ליגען נישט בעארבייט פרעכטיגע שטחים פרוכטבארע ערד, הארער ליגט א ערך 2000 מעטער איבער'ן ים און 60 קילאמעטער פון דער באהן־ליניע דזשיבוטי — אדיס אבעבא.

לויט די לעצטע ידיעות איז הארער איצט פער־וואנדעלט געווארען אין א גרויסען קריגס לאגער. עס קומען כסדר פאר מיליטערישע, פאטריאטישע מאני־פעסטאציעס, פערבריידערען זיך מאכמאדאנער קריס־טען, געצענדינער, די מענשען פון שבט גאלא, סאמאליער, אביסיניער און שווערען געמיינזאם טריישאפט דעם קייזער און דער מלוכה, דער גו־בערנאטאר פון אגאדען, וועלכער רעזידירט אין הארער דעדזשאזמאטש נאסיבין, איז גלייכצייטיג דער הויפט אנפיהרער פון די דארטיגע מיליטערישע כוחות, ער איז איינער פון די בעדייטענדסטע מענען פון הײנטיגען אביסיניען. דאס איז א יונגער מענש, נאך קיין 40 יאהר נישט אלט, ער בעזיצט א גרינד־ליכע בילדונג, ער זאל האבען אדמיניסטראטיווע און מלוכהשע טאלענטען און גרויסע מיליטערישע פעהיג־קייטען. זיינע אפיצירען זאלען זיין די אמבעסטען אויסגעבילדעטע פון דער גאנצער אביסינישער אר־מעע.

דעדזשאזמאטש נאסיבו האט א אויסגעצייכנע־טען מיטארבייטער, וועלכער דינט ערשט זייט איי־ניגע חדשים אין דער אביסינישער ארמעע, דאס איז וועהיב פאשא, דער בעקאנטער טערקישער פיהרער, פון דער טריפאליטאנישער, באלקאנישער און וועלט־מלחמה. וועגען דער קאריערע פון וועהיב פאשאן און זיין איצטיגער ראל ברענגט איינ־טערעסאנטע פרטים דער ספעציעלער קארעספאנ־דענט פון דער פראנקפורטער צייטונג.

וועהיב פאשא שטאמט פון יאנינא. ער איז א ברודער פון בעריהמטען עסאד פאשא. אין זיינע אדערן פליסט א חוץ טערקיש בלוט אויך דאס אל־באנישע בלוט פון דעם אלמעכטיגען קריגערישען שבט טאפטעני. שוין אלס עטליכע צוואנציג יעהרי־גער איז ער געווארען פולקאווניק פון טערקישען גענעראל שלאבי אויפ'ן קריגס פלאץ האט ער זיך צום ערשטען מאל אויסגעצייכנט אין קאמף געגען די איטאליענער בעת דער טריפאליטאנישער מלחמה. בעת דער וועלט מלחמה איז ער געווען קאמענדאנט פון יאנינא. אויף דעם זעהר וויכטיגען אמט פערטיי־דיגט ער זיך העלדיש ביז עס האט איהם אינגאנצען אויסגעפעהלט אמוניציע, דאן קעהרט ער צוריק קיין קאנסטאנטינאפאל, דער שלימזלדיגער הויפט אנ־פיהרער פון טערקישען מיליטער ענווער פאשא פער־פאלגט אים מיט זיין קנאה ווי קעמאל פאשאן דעם איצטיגען קעמאל אטאטורק, ווי בכלל אלע יונ־גע פעהיגע אפיצירען, וועהיב ווערט ארויסגעשיקט אויפ'ן פאסטען פון שעף פון קארפוס אין ווייטען העדזשאס.

מיט'ן מאמענט ווען טערקיי איז צוגעטרעטען צום וועלט קריג, בעקומט וועהיב פאשא, לויט דער ספעציעלער פאדערונג פון די דייטשע גענערא־לען די אנפיהרונג אין די דארדאנעלען, וואו ער צייכענט זיך ווידער אויס, אלט צוואנציג 30 יאהר שטעהט ער אין דער שפיץ פון דער דריטער טערקי־שער ארמעע, נאר וועניגע האבען דאן געוואוסט, אז וועהיב איז געווען דער הויפט־געגנער פון בע־ריהמטען ענגלישען פולקאווניק לאורענס, וועהיב האט זיך דאן ארויסגעוויזען נישט נאר אלס ערשט־קלאסיגער שטאב־אפיצער נאר אויך א.ט מייסטער פון קריגס אפעראציעס אין דער מדבר".

נאך דער מלחמה האט וועהיב זיך שטארק ענ־טוישט אין זיין פאטערלאנד און ער איז געצוואונגען גע־ווען צו פערלאזען דאס לאנד. דאן איז ער צוויי יאהר געווען ארעסטירט אין איטאליען. בע־פרייט איז ער געווארען א שווער קראנקער. די דאך טוירים האבען איהם געשיקט קיין עגיפטען. דארט האט ער זיך אפגעגעבען וויסענשאפטליכער ארבייט אויפ'ן מיליטערישען געביט, יאפאן האט איהם גע־וואלט אריבערנעהמען אין דער מיליטערישער אקא־דעמיע קיין טאקיא. וועהיב פאשא האט זיך אפגע־זאגט. אפשר האט ער שוין דאן פאראויסגעזעהן, אז ער וועט נאך אמאל האבען די געלעגענהייט זיך צו פערמעסטען מיט זיין אלטען שונא.

אין עגיפטען איז ער געווארען דער „אפגאט פון די יונגע אפיצירען וואס האבען אין איהם געז־עהען א מייסטער פון קריגס קונסט". ווען עס איז אויסגעבראכען דער איטאליענישער אביסינישער קאנפליקט איז וועהיב פאשא אויף א געהיימניש־פולען אופן פערשוואונדען. אין א קורצער צייט ארום האט מען איהם שוין געזעהען אין אדיס אבעבא, וואו ער איז מיט פרייד און פייערליך אויפגענומען געווארען דורכ'ן קייזער הײלי סעלאסיע. אין משך פון די לעצטע וואכען פון דער רעגען צייט זענען פארגעקומען לאנגע קאנפערענצען צווישען איהם און דעם קייזער און אביסינישע מיליטער פיהרער. אלס רעזולטאט האט ער בעקומען דעם אמט פון שעף פון שטאב פון דער ארמעע אין אגאדען. ער איז ארויסגעפאהרען קיין הארער און דושירדזשיגי בכדי צו ארגאניזירען דעם ווידערשטאנד אויף די געביטען, וועלכע וועלען לויט דער מיינונג פון א סך פאכ לייט קענען ווערען דער קאמפס־פלאץ פון די ענט שיידענע שלאכטען אין דער אביסיניש־איטאליעני־שער מלחמה.

מוסאליני אין קאריקאטור

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 29 ב' מרחשון תרצו

אקטאבער

זון-אויפגאנג 6.25

זון-אונטערגאנג 4.13

שרעקלעכע באהן-קאטאסטראפע
צווישען לאדז און זגערזש
צוזאמענשטויס פון צוויי לאסט-צוגען. — איין באהן-אנגעשטעלטער דער'הרג'עט. — איינער שווער פערוואונדעט. — 13 וואגאנען צושמעטערט

(א) נעכטען ארום 5 א זייגער איז אויף דער באהן-ליניע צווישען לאדז — קאלישסקא און זגערזש פארגעקומען א שרעקליכע קאטאסטראפע, וואס האט מיטגעבראכט מענשליכע קרבנות.

ארום 3 א זייגער מיט 55 מינוט איז פון דער סטאציע לאדז — קאלישסקא ארויס אין דער ריכ־טונג פון קוטנע דער משא-צוג פון 35 וואגאנעם נו־מער 578.

דער דאזיגער צוג איז אנגעקומען קיין זגערזש 4.17. דער פיהרער פון צוג איז געווען יוזעף יא־געלסקי.

דער וועקסלער סטעפאן וואיטשיק האט געמאל־דען דעם דיזשורנעם יאן סטאניעצקי, אז דער צוג נומער 578 איז אנגעקומען אין ארדנונג. אין דער אמת'ן איז עס אבער נישט אזוי געווען, ווייל צוליב עפעס אנ'אונערקלערטע סיבה האבען זיך פונם צוג אפגעריסען 11 וואגאנען און געבליבען אויף די שי־נעס ביים וויאדוקט איבער זגערזשער שאסע.

צוליב דעם פאלשען ראפארט, האט דער דיזשור־נע אין 40 מינוט ארום ארויסגעלאזט אין דער ריכ־טונג קיין לאדז א צווייטען צוג פון ווארשא נומער 561.

5 א זייגער מיט 2 מינוט איז דער צוג 561 אין פולען גאנג ארויף אויף די איבערגעבליבענע 11 וואגאנעם, וואס זענען געשטאנען אויפ'ן וויאדוקט.

דער רעזולטאט פונם צוזאמענשטויס איז געווען א שרעקליכער. די ערשטע 3 וואגאנען פון די אפ־געריסענע 11 זענען צושמעטערט געווארען. דער לא־קאמאטיוו פון צוג 561 איז בעדייטענד בעשעדיגט און 10 וואגאנען נאכ'ן לאקאמאטיוו — צוקלאפט געווארען. די ליניע איז פערלייגט געווארען און עס איז איננאנצען איבערגעשניטען געווארען דער פער־קעהר.

מען האט באלד צוגעשיקט דער באהן־ און אויספארשונגס-מאכט. אויפן ארט פון דער קא־טאסטראפע איז ארויסגעשיקט געווארען פון לאדז א ספעציעלער רעטונגס-צוג.

ביים אפרייניגען דעם וועג האט מען געארבייט ביז 4 א זייגער. אין דער דאזיגער צייט איז מען פון זגערזש קיין לאדז געפאהרען מיט'ן אומ־וועג דורך ווידזעוו.

די אויספארשונגס-מאכט: אינספעקטאר פעטרי, דער פאוויאט - קאמענדאנט, קאמיסאר באצופער, לייטער פון פאליציי - קאמיסאריאט אין זגערזש קיסטער — האבען פעסטגעשטעלט, אז אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע איז דערהרגעט געווארן דער הרושינאווי פון צוג 561, פאוועל קליסיק פון ווא־רשע-פראגא.

שווער פערוואונדעט איז געווארען דער לייטער פון צוג 561 ריטשארד קאניעצקי פון ווארשא.

דעם דערהרג'עטען האט מען אפגעפיהרט אין טויטען-שטיבעל קיין זגערזש, דעם פערוואונדעטען אין שפיטאל.

ווי עס האט זיך שפעטער ארויסגעוויזען האט דער טארמאזירער פון די אפגעריסענע וואגאנען פון צוג 578, אנדזשעי ביאלקאווסקי, געבליבען ביי די אפגעריסענע וואגאנעם און וויסענדיג, אז עס דראהט א געפאהר, עס קאן אנקומען א צוג פון לאדז, געלויכ־טען מיט א לאמטערנדעל אין לעצטען וואגאן, אפער פון דער זייט פון לאדז — קאליסקא. ער האט דער־ריבער נישט בעמערקט, אז דאס געפאהר קומט נאך פון דער צווייטער זייט.

אלס רעזולטאט פון דער ערשטער אויספארשונג זענען ארעסטירט געווארען: דער וועקסלער פון דער סטאציע זגערזש, סטעפאן וואיציק, וועלכער האט נישט בעמערקט, אז עס האבען זיך אפגעריסען די 11 וואגאנען און דעריבער פאלש ראפארטירט. עס איז אויך ארעסטירט געווארען דער דיזשורני יאן סטאניעצקי און טארמאזירער אנדזשעי ביאלקאווסקי

די ווייטערע אויספארשונג דויערט.

דער מאטעריעלער היזק, וואס איז ענטשטאנען צוליב דער קאטאסטראפע איז אויך זעהר א גרוי־סער, עס זענען צושמעטערט געווארען 3 וואגאנען מיט קויהלען און 10 וואגאנען אנגעלאדען מיט חז־רים און לעבענס-מיטעל פראדוקטען.

די קאמוניקאציע לאדז — קאלישסקא — זגערזש איז צוריקגעשטעלט געווארען ערשט אין אוועגד.

פערזאמלונג פון דער הויפט-פערוואלטונג
פון די פראפ. קלאסען פעראיינע
עס קאן קומען צו א שטרייק אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

(א) אין לאקאל פון די קלאסען-פעראיינען (נא־רוטאוויטשא 50) איז פארגעקומען א זיצונג פון דער הויפט-פערוואלטונג פון דעם טעקסטיל קלאסען-פער־איין, אין וועלכער עס האבען אנטייל גענומען פאר־שטעהער פון לאדז און לאדזער קרייז, פון טשענס־טאכאוו, זשירארדאוו, ביאליסטאק, ביעלסק און אנדריכאוו.

די זיצונג איז פארגעקומען אונטערן פארזיץ פון געוו. דעפ. שטשערקאווסקי.

פון אנהויב האט דער הויפט-סעקרעטאר פונם פעראיין ה' וואלטשאק אפגעגעבען א בעריכט, פון וועלכען עס איז צו זעהן, אז די צאהל מיטגלידער האט זיך פונם 1 יאנואר פערגרעסערט מיט כמעט 8000 פערזאן. דער פינאנציעלער מצב פונם פער־איין האט זיך פערבעסערט. דער פעראיין האט אדורכגעפיהרט א רייה שטרייק-אקציעס אין צוזא־מענהאנג מיט דעם קאלעקטיווען אפמאך.

דער פארזיצער שטשערקאווסקי האלט דאן א לענגערן רעפעראט וועגען דעם איצטיגען צושטאנד אין דער טעקסטיל - אינדוסטריע, וויזט אן, אז די לאגע איז א שווערע און עס איז נישטא קיין האפ־נונג אויף א שנעלע פערבעסערונג.

די דעפלאציע - פאליטיק האט געבראכט צו א העכערונג פון די פרייזען אויף די ארטיקלען פון ערשטען געברויך און אין די ארבייטער מאסען איז פעסט די מיינונג, אז אין אנ'ענטשפרעכענדען מא־מענט דארף מען אונטערנעהמען אנ'אקציע פאר א העכערן די ארבייטס-לוינען און פאר א 6-שעה'דיגען ארבייטס-טאג.

נאכ'ן רעפעראט האט זיך ענטוויקעלט א ברייטע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האבען אנטייל גע־נומען די פארשטעהער פון די ערטער.

נאכדעם איז די הויפט-פערוואלטונג צוגעטרע־טען צו בעהאנדלען די בריף פון ארבייטס-אינספעקטאר פון 8. קרייז אין לאדז, וועלכער ענטהאלט דעם פארשלאג פון דעם אינדוסטריעלען טעקסטיל-פער־איין צו ענדערן די ארבייטס - בעדינגונגען אויף אנ־אופן, וואס זאל לויט דער מיינונג פון דער הויפט־פערוואלטונג שטארק בע'עוולה'ן די ארבייטער.

דער פארשלאג איז מיט עמפערונג אפגעווארפען געווארען און עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אויב די אינדוסטריעלער וועלען אדורכפיהרען די נייע בעדינגונגען פון ארבייט, קאן עס קומען צו א שטרייק.

ווייטער האט די הויפט-פערוואלטונג אנגענומען א פראטעסט געגען דער שטעלונג פון דער פירמע קרושע און ענדער אין פאביאניץ, האלטענדיג, אז עס איז נישט דערלויבאר די פירמע זאל נישט אנ־ערקענען די דעלעגאטען, וועלכע זענען אויסגע־וועהלט דורך דעם כלל ארבייטער.

אפקלאנג פון די וואנטורעס אין געוו. לאדזער שטאט-ראט
צוויי מיטגלידער פון די ענדעקעס פאר'ן געריכט

(א) נאך די וואנטורעס, וועלכע האבען זיך אפ געשפילט אין געוו. לאדזער שטאט-ראט דעם 28 מאי איז צוזאמענגערופען געווארען א צווייטע זיצונג אויפ'ן 18 יוני, וואו די בעזונדערע פראקציעס הא־בען בעדארפט פארלייענען זייערע דעקלא־ראציעס. דערפיי האט מען נישט בע־דארפט בעריהרען די פראגע וועגען די פארפאלען אויף דער זיצונג פון 28 מאי לויט א פערשטענדיגונג צווישען קאמיסאר וואיעוואודזקי מיט די פראקציעס.

דערוויל זענען אויף דער זיצונג געקומען א גרויסע צאל סימפאטיקער פון דער מעהרהייטס-פראק־ציעס, וועלכע האבען זיך פון דער גאלעריע אנגע־הויבען אריינמישען אין דער בעראטונג מיט פער־שידענע אויסגעשרייען, פייפען א. ד. גל. קאמיסאר וואיעוואודזקי האט פעראָרדענט אפצוריינינגען די גאלעריע געסט. דער 46-יעהריגער וולאדיסלאוו סי־קולא און 28-יעהריגער הענריק כמיעלעווסקי, ביידע ענדעקעס האבען געשטעלט א ווידערשטאנד און צו־שלאגען דעם וואזשני לאלעוויטש. די פאליציי האט פערהאלטען ביידע און נעכטען זענען זיי געשטאנען פארן געריכט.

ביידע אנגעקלאגטע האבען געבעטען דאס גע־ריכט ארויסצורופען נאך עדות, וואס זאלען בע־וויזען, אז זיי זענען נישט שולדיג.

דאס געריכט האט מסכים געווען און צום פראַ־צעס זאלען נאך ארויסגערופען ווערען אלס עדות א רייה געוועזענע ראטמענער פון די ענדעקעס.

שלעכטע קאניונקטור אויפ'ן לאדזער קאנפעקציע-מארק

(אג) אין משך פון די לעצטע פאר וואכען זענען אין דער לאדזער קאנפעקציע-אינדוסטריע פארגעקומען בעדייטענדע ענדערונגען, וואס קענען האבען וויכטיגע עקאנאמישע קאנסעקווענצען נישט נאר פאר'ן קאנפעקציע-מארק, נאר אויך פאר'ן מארק פון פערטיגע וואלענע און האלב-וואלענע סחורות. עס האנדעלט זיך אין קאנקרעטען פאקט, פון א צו־זאמענברוך פון האנדעל מיט דאמען-קאנפעקציע.

דער סעזאן-האנדעל מיט קאנפעקציע הויבט זיך אין לאדז נארמאל אן דעם 1-טען נאוועמבער, דער סעזאן האט זיך באך אייגענטליך נישט אנגעהויבען. ווי בעוואוסט, איז דער הויפט-יסוד פון קאנפעקציע־האנדעל, די דאמען-קאנפעקציע. אין לויפענדען יאהר האט מען אבער בעמערקט, אז אין א גאנצער רייה צענטרען פון האנדעל מיט קאנפעקציע, געהט די דאמען-קאנפעקציע זעהר שוואך. און אין איני־גע צענטרען געהט זי איינגאנצען נישט. דאס דא־זיגע פאלען פון די אומזאצען מיט דאמען-קאנפעק־ציע האט זיך תיכף אפגערופען אויף דער צאה־לונגס-פעהיגקייט אין דער בראנזשע. עס איז דאך בעוואוסט, אז דער פראדוקציע-טייל פון קאנפעקציע איז זעהר רייך אין קאפיטאלען און שטיצט זיך הויפטזעכליך, אויף די הכנסות פון די סעזאן-פער־קויפער. עס איז פערשטענדליך, אז אויב מען האט א פאר וואכען נישט געהאנדעלט, האט עס זיך שטארק אפגערופען אויפ'ן מארק און עס זענען נאטירט געווארען באנקראטען נישט נאר אויף דער פראווינץ, נאר אויך אין לאדז.

פאבאר-רשימה פון יאהרגאנג 1915

(א) מארגען, מיטוואך, דעם 30-טען דארפען זיך שטעלען צו דער פאבאר-רשימה אין מיליטער-ביורא אויף פיעטריקאווער 165 די מענער פון יאהרגאנג 1915, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 4. קאמיסאריאט מיט די פאמיליעס, וואס הויבען זיך אן מיט די אותיות:

Ś Sz T

און פון 11. קאמיסאריאט – מיט די אותיות:

P R S Sz

מ'דארף מיט זיך מיטברענגען א פערזענלי־כען דאקומענט און א רעגיסטראציע-שיין.

אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: ה. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11. ליסטא־פאדא 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגא 54), י. כאנדזשינסקי (פיעטריקאווער 165), ה. רעמבע־לינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשענדזאל־ניאנא 75).

פראצעס פון בלינדען מאקס
אין אפעלאציאנס געריכט

דער פראצעס פון בלינדען מאקס זאל סוף נאוועמבער בעהאנדעלט ווערען אין אפעליאציאנס בעריכט.

דערווייל געפינט זיך דעם בלינדער מאקס אין פיעטריקאווער שפיטאל, ווייל אין פיעטריקא־ווער טורמע, וואו ער איז ביז איצט געזעסען איז ער קראנק געווארען אויפן מאגען.

לויט א פעראָרדנונג פון אפעליאציאנס געריכט זאלען אין לאדז נאך אויסגעהערט ווערען עטליכע צוגאבס-עדות: נעכטען האט דאס שטאטישע גע־ריכט אויסגעהערט די עדות דבורה בארענשטיין.

פערפאלען געווארען א 13 יאהריגער שילער

(א) פיאטר בריל (ראקיצינער 65) האט גע־מאלדען דער פאליציי, אז זיין 13 יעהריגער זוהן מיראסלאוו איז ארויס פון דער היים אין שולע ארייין דעם 25 ד. ח. און איז נישט א היים געקו־מען. אלע בעמיהונגען מצד די עלטערן אפצוזוכען דאס קינד האבען נישט געבראכט קיין רעזולטאט.

צוליב דעם, וואס אין דער לעצטער צייט זענען שוין פארגעקומען עטליכע פאלען אין לאד־זער קרייז, וואו עס זענען ערגעץ פערפאלען גע־ווארען יוגענטליכע און דא נישט לאנג א 17-יעה־ריג מיידעל-האט די פאליציי ענערגיש גענומען אויספארשען דעם ענין.

פאסט-קעסטלעך אויף די אויטאבוסען

די אונטערהאנדלונגען פון דער לאדזער פאסט-דירעקציע מיט די אויטאבוס-בעזיצער וועגען דעם, אז אויף די אויטאבוסען זאלען אויפגעהאנגען ווערען קעסטלעך מיט צונעהמען די פאסט און די ערטער וואו די אויטאבוסען קורסירען זענען שוין דערפיהרט געווארען צו א גוטען רעזולטאט, בקרוב וועלען שוין אויף די אויטאבוסען זיך געפונען קעסטלעך פון דער פאסט.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"

ציגעל-גאס 27, טעל. 112-25

דיר.: ד. צעלמייסטער. אַפּ.: י. קרעלמאן

שטורמישער ערפאלג! בראוואָ!

בעגייסטערונג! ענטציקונג! בראוואָ!

היינט, 9.15 אווענט

די יונגע בעגאבטע קינסטלערין

דינה האלפערן

צוזאמען מיט איהר פארטנער סעם בראנעצקי

און גאנצען אנסאמבל- אין גרויסען סענ־סאציאנעלן לעבענס-בילד אין 3 אקטען די

אונגעזעצליכע פרוי

פערגרעסערטער ארקעסטער. הערליכע אויסשטאטונג!

בילעטען צו בעקומען פון 11 פרי אין קאסע.

קלאו = קינא-טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאלג. טעג!

גרויסע פרעמיערע!

גרויטע עפאפיי פון העלדישקייט, ליבע און אפפערונג, בעסטער פויל. פילם א. ג.

Młody las

א פילם, וועלכער האט איבערגעשטיגען אלע ביז איצט געזעהענע פויל. פילמען.

אין די הויפט-ראלען:

Adam Brodzisz, Marja Bogda, Samborski, Walter, Znicz, Trapszo, Cybulski i inni.

אויסער'ן פראגראם???

אנהויב 4 נאכמ. פרייטאג, ד. 1. נאוו., שבת און זונטאג – 10 א זייגער פריה.

קינא „טשאַרלי"
ציגעל-נאָם 2. אָנהייב 4 נאָכמיטאָג.
פּערקלענערטע פּרייזן פון די פּלעצער
אַלע פּלעצער זענען צו 54 גר. אויך אַלע סעאַנסען. און 75

לעצטע טעג! גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם געערדט און געזונגען אויף יידיש — לעצטע טעג!
„בר-מצוה"
„געלעבט און געלאַכט"
אין דער הויפּט-ראָלע: באַרים טאָמאַשעווסקי
ליידער פון אויבערקאַנטער
יאַסעלע ראָזענבלאַט
ווי אויך
רעווי מיט'ן אַנטייל פון די בעסטע יודישע רעווי-אַרטיסטען.

אַנ'אונטערערדישע באַהן אין לאָדז

א פראַנצויזישער קאָנסאָרציום האָט זיך פּעראינטערעסירט מיט דער דאָזיגער אונטערנעהמונג

קיין פּוילען איז געקומען א דעלעגאַציע פון א גרויסען פראַנצויזישען קאָנסאָרציום, וועלכע האָט זיך פּעראינטערעסירט מיט דעם ענין פון אויסבויען און עקספּלואַטירען אונטערערדישע באַהנען אין וואַרשאַ און לאָדז. פון די 6 אינזשעניערען, וועלכע זענען געקומען פון פראַנקרייך, כדי אויסצופאָרשען אויפן אָרט די מעגליכקייט פון אַזאַ גרויסער אונטערנעהמונג, איז א טייל געבליבען אין וואַרשאַ און א טייל איז געקומען לאָדז.

לכתחילה האָט מען אינגאַנצען נישט גע-מראַכט וועגען א גרויסער אונטערנעהמונג פאַר לאָדז, אָבער מיט'ן מאָמענט ווען דאָס מיניסטעריום האָט שוין דעצידירט צו פעראייניגען צו לאָדז נאָך גרויסע געגענדען איז די פראַגע געוואָרען פאַר לאָדז אַקטועל.

דער פּרעזידענט גלאַזעק האָט אין זיין ער-עפענונגס-רעדע אויף דער זיצונג פון ביוראָ ער-קלעהרט, אַז ס'איז שוין דעפיניטיוו ערלעדיגט געוואָרען די פראַגע פון פעראייניגען צו לאָדז פאַל-גענדע געגענדען; גאַנץ כאַיגי. גאַנץ ווידזעוו און ציגאַנקאַ, צוליב דעם וואָס צוליב דעם פעראייניגען די דאָזיגע שטחים וועט אונזער שטאָט ווערען דאָס גרויסע לאָדז. האָט דאָס פראַנצויזישע קאָנסאָרציום אויך אָנגעהויבען צו פאָרשען די מעגליכקייט פון אויסבויען אַנ'אונטערערדישער באַהן אין לאָדז.

די פראַנצויזישע אינזשעניערען וועלען בלייבען אין לאָדז עטליכע טעג.

ווענען עקספּאָרט קיין סינגאַפּור

האַנדעלס-רעפּערענט ביים פּוילישען קאָנסולאַט אין סינגאַפּור געקומען קיין לאָדז

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם פּרינציפּ, וועלכער איז אָנגענומען געוואָרען דורכן אויסערן-מיניסטער-יום, אַז די האַנדעלס - רעפּערענטען ביי די אויסלענ-דישע גענעראַלשאַפטען זאָלען זיך בעקענען מיט דער פּוילישער אינדוסטריע און עקספּאָרט מעגליכקייטען, האָט אין לאָדז געווילט ה' נאַוואַלעצקי, וועלכער נעהמט איבער דעם אַמט פון האַנדעלס-רעפּערענט ביים פּוילישען קאָנסולאַט אין סינגאַפּור.

ה' נאַוואַלעצקי האָט אָפּגעהאַלטען א קאָנפערענץ אין דער לאָדזער האַנדעלס - קאַמער און בעזוכט א רייהע פאַבריקען. ער האָט אויך אָפּגעהאַלטען קאָנפע-רענצען מיט בעזונדערע פירמעס וועגען עקספּאָרט אויפ'ן ווייטען מזרח.

א לעבעדיגען גרוס פון אונזערע העלדישע חלוצים

ברענגט דער נייער ארץ-ישראל-פילם „עבודה". וואָס ווערט דעמאָנסטרירט ווערען אין „קאַפּיטאָל"

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, וועט אין די נאָהענטסטע טעג דעמאָנסטרירט ווערען אין קינאָ „קאַפּיטאָל" צום ערשטען מאָל אין פּוילען אַ נייער ארץ-ישראל-פילם א. נ. „עבודה" (סימפאָניע פון אַרבייט).

דעם דאָזיגען פילם קען מען נישט פערגלייכען מיט די פריהערדיגע ארץ-ישראל-פילמען פון וועל-כע דער צושויער געהט אַרויס אַנ'ענטוישטער. דער נייער פילם „עבודה" וועט זיין אַנ'אָנגענעהמע אי-בעראַשונג. אין דעם בילד זעהען מיר ווי די מאַ-לאַריע-זומפען ווערען פערוואַנדעלט אין ישובים שטעט און דערפער, ווי ס'שאַפט זיך אַ נייע יודיש לעבען ביי דעם פילם „עבודה" לעבט מען איבער שטאַרקע עמאָציעס. מ'ווערט בעגייסטערט פון אונזע-רע דרייסטע חלוצים. דער נייער פילם איז פול מיט רייץ און עקזאָטיק..

ס'איז דערום קיין חידוש נישט, וואָס דער פילם וואָס ווערט שוין די טעג דעמאָנסטרירט אין קינאָ „קאַפּיטאָל", האָט אַרויסגערופען אַזאַ שטאַרקען אינטערעס ביי דער נאַציאָנאַל-געשטימטער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI
miasta Łodzi
ZAWIADAMIA, że w dniu 31 października r. b. otwiera ODDZIAŁ
przy ul. Pomorskiej Nr. 3, tel. 207-69.
ODDZIAŁ przyjmuje wkłady oszczędnościowe, załatwia inkaso weksli i prowadzi rachunki czekowe
Godziny urzędowania:
dla wkładów oszczędnościowych od godz. 9-tej do godz. 16-tej
„ innych operacyj „ „ 9-tej „ „ 14 i pół
w soboty dla wszystkich operacyj „ „ 9-tej „ „ 13-tej

פאַר'ן אַראָפּנעהמען דעם אופּאַדלאַשטש

פון דער „שלעסערישער מאַנופאַקטור"

(אג) ווי מיר דערוויסען זיך, ווערט זייט אַ גע-וויסער צייט געפיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט די אויסלענדישע קרעדיטאָרען, און לעצטענס אויך מיט די אינלענדישע פון די שלעסערישע פאַבריקען אין אָזאָרקאָוו. די אונטערהאַנדלונגען זאָלען שוין אינ-גיכען ברענגען אַ רעזולטאַט. אין שייכות דערמיט ערוואַרט מען, אַז אין דער נאָהענטסטער צייט זאָל דער אופּאַדלאַשטש פון דער פירמע אַראָפּגענומען ווערען.

אז מ'פאָהרט אוועק דאַרף מען נישט אראָפּנעהמען די אַנטענעס

ביז איצט האָט מען ביים אַוועקפאָהרען אויף אַ געוויסער צייט געמוזט אַראָפּנעהמען די ראַדיאָ-אַנטענעס. איצט טיילט מיט די פאָסט-דירעקציע, אַז ביים אַוועקפאָהרען אויף אַ געוויסער צייט וועט מען נישט דאַרפען אַראָפּנעהמען די ראַדיאָ-אַנטענעס, וואָס איז פערבונדען מיט גרויסע קאָסטען.

גוט מאָרגען!

ויבוא שמיל־שמעלקי...

קומט א יוד אין רעדאַקציע — א לעבעדיג, שפּיציג יודעל, טוט א קנייטש מיט אַנ'אויגעל, גיט זיך אַ צופּ ביים קאָזע-בערדעל, לאָזט אַרויס א קליינעם הוסטעלע, שפּייט אָפּ אין א זייט, און זאָגט אַזוי-צו-זאָגען.

— קוקטס נישט אַזוי! עץ וועט סייוי נישט טרעפען, ווער איך בין...

קוקען מיר דאָך אָן דאָס יודעל: עפּיס איז ער אויף דיוקא יא קענטליך, און איידער נאָך מיר ווילען איהם שטעלען עפּיס אַ פראַגע, טענה'ט ער שוין ווייטער:

— איהר גערענקט — זאָגט ער — ענקער בן-בית ר' זאַנוועלע קאָזע, וואָס פלעגט ביי אייך אָפּט נודען אין בלאַט, נו... בין דאָס נישט איך!.. איך בין — זאָגט ער — זיינס א ברודערן-זוהן, א בראַטאַנעק... און מיין נאָמען איז — זאָגט ער — שמיל-שמעלקי, אָדער ווי אין פּסוק שטייט, כשמו כן הוא... (רעדטס נישט אַרויס אין דער הברה ספרדית, איך בעט ענק!) אַז איך הייס שמיל-שמעלקי, בין איך טאַקע מיט אַלע אוּן אַלע אַ גאַנצער שמעלקי-צ'ווילט וויסען, אַ שטייגער, ווי ס'האַלט מיט אַביסיניען — פרעגטס מיך!.. ס'איז פונקט אַזוי שוואַרץ און טרויעריג און וויסט, ווי ביי מיר... אַ האָר זאָל עס פעהלען!.. דאָרט גייט אויף זיי דער וואָלאַך, און אויף מיר גייט די בראָך...

ס'איז אָבער, זאָג איך ענק, די גאַנצע בראָך אַ ברכה לבטלה... מ'עט זיך מיט אונז נישט אַנ-עצה געבען!

ווידער די אייגענע מעשה ווי מיט יענעם „וואַל-טשאַוש", וואָס לייגט אַוועק די גאַנצע וועלט אויף די לאָפּאַטקעס. ..

גיי, פאָלג אָבער אַ גאַנג, וואַלטשאָוש-לעבען, און לייג אַוועק אויףביידע לאָפּאַטקעס אַ הויקער. גיכער וועט זיי ס'גרויסע קדחת, וואָס ס'הערשט דאָרט אַוועקלייגען, איידער זיי וועלען ס'אַביסי-ניען אַוועקלייגען...

טאַקיש אַזוי! זאָגט'ס איהר, אדרבא!

אַזוי קוק איך אויף דעם, אַזוי זעה איך עס, וואָרום אָטאָ דאָס איז דער חילוק צווישען מיר און מיין גאָטזעליגען אָנקעל ר' זאַנוועלע נ"ע, וואָס איז לא עלינו געווען אַ פעסימיסט, דאָס הייסט אַזאַ יוד, וואָס טראָגט אויף די הויזען אי אַ פאַסעק אי שעלקעס —

איך, שמיל-שמעלקי גיי אינגאַנצען אָהן.... אינ-גאַנצען אָהן.... און ס'האַלט זיך!... ציזעט דאָך!... אַזוי האַלט זיך דאָך אויך די וועלט!...

ס'וועט אייך גאָרנישט העלפען — כ'בין אני אָפּטימיסט!

א. בראַטאַנעק.

שטורמדיגע צייטען

13

ראָמאַן

דער בוכהאַלטער האָט געראַטען אויף דעם דאָ-זיגען בריף איבערצוגעבען אין די הענט פון דער פּאָליציי, ווייל ער קאָן זיי ברענגען אַ בעשטימטען נוצען, אָבער די דערשראָקענע פרוי בעקלער האָט האַסטיג אַ כאַפּ געטון דעם בריף און אויסגע-רופען:

— אַך, ניין, ניין! איך האָב שוין גענוג, ברענגט נישט אויף מיר קיין פרישען אומגליק!

און זי האָט דעם בריף צוריסען אויף פיצ-פיצלעך און איהם אַריינגעוואָרפען אין פייער אַריין.

די פערצווייפעלטע פרוי בעקלער האָט ער-קלערט, אַז זי גיט אויף אַלע איהרע געשעפטען אין קאַווקאַז און פאָהרט צוריק קיין אַמעריקאַ.

דער פאַקט מיט בעקלער'ן האָט אָנגעוואָרפען א שרעק אויף די רעשט אַמעריקאַנער, וואָס האָבען געוואוינט אין גראָזני און געהאַט נאַפט-ראַפי-נעריעס. זיי האָבען ערקלערט דער רעגירונג, אַז אויב מען וועט נישט כאַפּען סעלים-כאַנ'ען, וועלען זיי אַלע פערמאַכען זייערע געשעפטען און אַוועקפאָהרען צוריק קיין אַמעריקאַ.

— דאָס, וואָס עס איז נעכטען געשעהן מיט בעקלער'ן, קאָן דאָך מאָרגען געשעהן מיט יעדען פון אונז, — האָבען ערקלעהרט די דאָזיגע אַמערי-קאַנער קאַפּיטאַליסטען, — אַזוי-לאַנג ווי סעלים-כאַן וועט זיך נישט געפינען אין די הענט פון דער פּאָליציי, וועט אונזער לעבען און פערמעגען תמיד זיין אין אַ געפאַהר.

אין גראָזני איז פאָרגעקומען א בעראַטונג, אין וועלכע עס האָבען אַנטייל גענומען אַ ספּעציעלער שליח פון פּעטערבורג, די אַלע פאָרשטעהער פון דער פּאָליצייאישער און מיליטערישער מאַכט, האָ-בען זיך עס איצט אַוועקגעזעצט ביים טיש, אום צו בעטראַכטען די פערשידענע פּלענער, ווי אַזוי צו פאַקען דעם „געפעהרליכען סעלים-כאַן".

די בעראַטונג האָט צווישען אַנדערע זאַכען אויך אָנגענומען אַ בעשלוס, צו בענוצען זיך, מיט שמיך... אויב מען וועט בעקומען אַ ידיעה, אַז אין דעם און אין דעם דאָרף האָט זיך אויפגעהאַלטען סעלים-כאַן און די איינוואוינער האָבען איהם נישט אַרויסגעגעבען, וועט מען שמייסען יעדען פינפטען פון די איינוואוינער.

גלייכצייטיג האָבען די צאַרישע שררות בעשלאָ-סען, אַז סעלים-כאַנ'ען זאָל פערפאָלגען מיליטער. די פּאָליציי האָט זיך אַרויסגעוויזען צו שוואַך פאַר'ן גייעג נאָך סעלים-כאַנ'ען אין די בערג. מיליטער איז עפּעס אַנדערש. מיליטער איז פאַרהאַן אַ סך און מ'קאָן עס צושיקען אין פערשידענע געגענטען פון די בערג.

— איך פערזיכער אייך, — האָט ערקלערט אַ גענעראַל, — אונזערע סאָלדאַטלעך וועלען איהם שוין פאַקען, דעם דאָזיגען געפעהרליכען רויבער!

דאָס מיליטער האָט בעקומען אַ שטרענגען בעפעהל:

„כאַפּען סעלים-כאַנ'ען אַ לעבעדיגען אָדער אַ טויטען!"

דאָס זוכען און אַרומנישטערען האָט צו קיין שום רעזולטאַט נישט געבראַכט. פון סעלים-כאַנ'ען איז קיין שפּור נישט איבערגעבליבען.

דער דעלעגאַט פון אינערן-מיניסטעריום איז געזעסען אין קאַנצעלאַריע פון גובערנאַטאָר און אָפּגענומען אַ ראַפּאָרט פון אַנ'אָפיציר וועגען דעם גייעג אויף סעלים-כאַנ'ען. דער אָפיציר האָט פערזיכערט, אַז סעלים-כאַן האָט געמוזט דער-הרג'עט ווערען ווייל מ'האָט איהם אין ערגעץ נישט אויסגעפונען און קיינער ווייסט נישט וואו זיין געביין איז אַהינגעקומען.

אין דעם מאָמענט האָט אָנגעקלונגען דער טע-לעפאָן. דער דעלעגאַט פון אינערן-מיניסטעריום האָט אַ נעם געטון דאָס טרייבעל:

— האַלאָ, ווער רעדט? יאָ... וואָס, וואָס זאָגט איהר? אַ נייער שרעקליכער אָנפאַל פון סעלים-כאַן?... צוגערויבט צעהן טויזענט רובעל?.. קומט אויפ'ן שטעל אַהער!...

אויפ'ן וואָקזאַל אין גראָזני איז געווען אַ שטאַרקע בעוועגונג, ס'איז געווען אַרום 2 אַ זייגער אין אָוענט. ביי די בילעטען קאַסעס זענען געשטאַ-נען לאַנגע רייהען מענשען. אויפ'ן וואָקזאַל האָט געראַשט ווי אין אַ בינענשטאָק. פּאַסאַזשירען זע-נען אַוועקגעפאָהרען. ביי די בילעטען-קאַסעס און באַגאַזש-קאַסעס איז געווען שוואַרץ פון מענשען.

ערגעץ אין אַ ווינקעל צווישען אַ קופּע וואַ-ליזעס און פּעקלעך איז געזעסען אַ טשעטשעניעץ מיט אַ שוואַרץ, קורץ געשוירען בערדעל. ס'האָט זיך געקאָנט אויסדוכטען, אַז דאָס זיצט ער דאָ און וואַרט מיט זיין באַגאַזש אויפ'ן אָנקומען פון אַ צוג.

ס'איז צוגעגאַנגען צו איהם אַ יונגע פרוי און הויך אַ זאָג געטון:

— מיר האָבען נאָך לאַנג צו וואַרטען... דער צוג קומט-אָן ערשט אין דריי שעה אַרום...

דערנאָך האָט זי זיך נעבען איהם אַוועקגעזעצט און שטיל אַ שעפּטשע-געטון:

— שוין געבען דעם צייכען?

— שוין צייט!

זי האָט זיך אויפגעשטעלט און הויך אַ זאָג געטון:

— איך געה זיך נאָכפרעגען, ווען דער צוג קומט אָן.

פּלוצלינג האָט די לופט דורכגעשניטען אַ מורא'דיגער פייף. פונ'ם פּלוצלונגען פייף איז דער גערויש אין וואָקזאַל איבערגעריסען געוואָרען.

אָבער פּלוצלינג זענען אַלע איבעראַשט געוואָ-רען. פּלוצלינג איז פאָרגעקומען אַזעלכעס, וואָס האָט געווירקט ווי אַנ'אויפרייס פון אַ באָמבע.

זיי אונטער דער קאָמאַנדע פון אַ צויבער-שטעקעלע, זענען ביי די בילעטען-און באַגאַזש-קאַסעס פּלוצלינג אויסגעוואַקסען פון קאָפּ ביז די פיס בעוואָפענטע טשעטשענצעס.

אויך, ביי יעדער טיר זענען, פון דער ערד אַרויס, אַרויסגעשפּרונגען טשעטשענצעס מיט ביק-סען אין די הענד און פערשפּאַרט אַלע אַרויסגענג און אַריינגענג.

דאָס אַלץ איז פאָרגעקומען אַזוי בליץ-שנעל אַז אַזוי אונגערעכט, אַז דער פערזאַמעלטער עולם אין וואָקזאַל איז עטליכע סעקונדען געבליבען שטע-הען, ווי פערגליווערט, נישט וויסענדיג וואָס אנהויבען צו טון.

אין דעמזעלבען מאָמענט האָט זיך דערהערט אַ שטים אַ פעסטע מענערישע שטים.

אַלע האָבען אומגעדרעהט די קעפּ. אויף אַ באַנק איז געשטאַנען דער טשעטשעניעץ מיט'ן שוואַרצען בערדעל. זיינע אויגען האָבען געפלאַ-קערט. די הויט פון זיין פּנים האָט געציטערט. ער האָט הויך אַ זאָג געטון:

— שרעקט אייך נישט! עס וועט קיינעם נישט געשעהען קיין שום בייז. מיר וועלען נאָר צונעמען דאָס געלד פון די קאַסעס. קיינעם פון אייך וועלען מיר נישט טשעפּען. אָבער ווער וועט זיין צו דעם, וואָס וועט וואַגען אויפצוהויבען אויף אונז אַ האַנד. ער וועט היכף פאַלען אַ טויטער אויפ'ן אָרט. אַזוי וואָרנט אייך סעלים-כאַן!

— סעלים-כאַן?! — איז דורכגעגאַנגען אַ פליסטער צווישען עולם, ווי אַ ווינד איבער אַ טייך — סע—לים—כאַן! האָט געשעפּטשעט דער עולם מיט ציטער און שוידער.

אַלע זענען געבליבען ווי געליימט.

איינער פון די טשעטשענצעס וואָס זענען פּלוצלינג אויסגעוואַקסען ביי די קאַסעס, האָט אַריינ געשטעקט אַ רעוואָלווער צום קאַסיר פון דער ביי-לעטען-קאַסע און אַ געשריי געטון:

— גיב אַרויס ס'גאַנצע געלד, אויב ס'לעבען איז דיר טייער!

— האָט רחמנות... — האָט דער קאַסיר גענו מען וויינען — איך... איך... ס'איז דאָ נישט מיין געלד....

— טאַקי ווייל עס איז נישט דיין געלד —

— גיב עס אַהער! — האָט דער טשעטשעניעץ גע ענטפערט, — אָבער שנעל, אַז נישט, בעקומסטו אַ קויל אין קאָפּ. סעלים-כאַנ'ס מענשען האָבען פיינט צו שפּאַסען!

דער קאַסיר האָט מיט ציטערענדע הענט צו-נויפגעקליבען דאָס גאַנצע געלט, וואָס ער האָט געהאַט אין דער קאַסע און עס אַוועקגעגעבען דעם טשעטשעניעץ.

(פאָרטזעצונג קומט)

קינא „קאפיטאל" זאוואדזקא 16.

KINO „CAPITOL" Zawadzka 16.

גרויסע סענסאציע פאר דעם יודישען לאדז!

אין קורצען וועט אין קינא „קאפיטאל" דעמאנסטרירט ווערען צום ערשטען מאל אין פוילען דער איינציגער גרויסער ארץ-ישראל'דיגער קלאנג-פילם א. נ.

„עבודה" (סימפאניע פון ארבייט)

לויט'ן טעקסט פון בעריהמטען דיכטער לערסקי. מוזיק מיט די הערציגסטע ארץ-ישראל-מאטיווען, קאמפאנירט פון בעוו. יודישען קאמפאזיטאר דעסאו.

ווילט איהר זעהען ארץ-ישראל?
ווילט איהר זעהען דעם שטאלץ פון יודישען פאלק?
ווילט איהר זעהען אונזערע העלדישע חלוצים ביי דער ארבייט?
ווילט איהר זעהען דאס צאפלדיגע לעבען אין ארץ-ישראל?
ווילט איהר הערען די שענסטע ארץ-ישראל-לידער?
ווילט איהר האבען דעם גרעסטען גענוס?

וואס וועט שוין די קומענדיגע טעג דעמאנסטרירט ווערען אין

מוזט איהר קומען זעהען דעם שענסטען, איינציגען גרויסען ארץ-ישראל-פילם

„עבודה" (סימפאניע פון ארבייט)

קינא „קאפיטאל".

א בעל-ביתיש מיידעל — א לויפערין — א שאנד-פרוי — א משומדת!

אט אזעלכע גלגולים האט דורכגעמאכט האנקע

גרויער און גריבער איז שלמה זלמן פון דאלנא געגאס מיט יעדען טאג געווארען.

געוויינטאגט האט איהם דאס הארץ, צווזעהענדיג, ווי זיין טעכטערל, האנקע, לאזט זיך אויף טייווולאנישע וועגען.

דעם ביסען פון מויל האט זיך דער אונגליקליכער פאטער אפגעשפארט און געגעבען איהר א לייטישע ערציהונג, געלאזט זי בילדען, אנשטענדיג קליידען, בעזארגט איהר מיט א גוטען פאסטען און זיך געגרייט פון איהר נחת צו דערלעבען.

האט אבער א בייזע קליפה האנקען בעהערשט, שלעכטע קאלעזשאנקעס האבען זי ארומגערינגעלט און אין אפגרונט פון זינד זי געשלעפט.

וואו א פערדעכטיגער לאקאל איז זי א שטאם-גאסט געווארען, אין די פערווארפענסטע מלינות האט זי זיך א היים געשאפען. גאנצע נעכט האט זי מיט לעב-יונגען און גאסען-שקצים געהולעט, די ארבייט פערנאכלעסיגט און צום סוף איינגאנצען דעם פאסטען פערלאזט.

די עלטערען האבען געוויינט און געבעטען, מיט'ן גוטען און בייזען געפרובט אויף איהר יוירקען, אז זי זאל זיך דאך בעזינען און איהר יונג לעבען נישט צוברעכען און אויך זייער פריהצייטיג פון דער וועלט נישט אומברענגען.

קיין שום טענות האבען נישט געהאלפען. האנקע איז אין קורצען אין גאנצען אוועק פון דערהיים. א געוויסע צייט האט זי זיך אין ערגיץ ארומגעבלאנקעט.

די עלטערען האבען ממש פון זיך דאס פלייש געריסען, הלמאי זיי ווייסען נישט, וואו דאס געביין פון זייער קינד איז אהינגעקומען, הגם פון דער אנדערער זייט זענען זיי אביסעל צופרידען געווען, וואס די חציפה טוט נישט אלדעס ביין פאר זייערע אויגען און זיי זעהען זיך כאטש נישט צו די צרות.

אויך די דאזיגע „טרייסט" איז אפנים די אונגליקליכע עלטערען אויף לאנג נישט בעשערט געווען.

האנקע האט זיך פלוצלינג צוריק בעוויזען אין שטאט און גראד אין קעגענאיבערדיגען הויז פון איהר'ע עלטערען זיך מיט א שגץ, אנ'אלפאנס, בעזעצטאון און גאס ארויס מיט איהר קערפער האנ-דלען אנגעהויבען.

די פערצווייפעלטע עלטערען האבען וועלטען איינגעלייגט, אין די טירען פון אלע אינסטיטוציעס און אמטען זיך געריסען, ס'איז אבער פון ערגיץ קיין הילף נישט געקומען, די כפרה איז שוין געווען פוליעהריג און קיינער האט איבער איהר דעריבער קיין דעה נישט געהאט און קיין רעכט צו זאגען.

יא, דעם שגץ, איהר אויסנוצער, וואלט מען דוקא יא געקאנט פערפאלגען פונקט, ווי מ'קאן פערפאלגען אלע אנדערע פרויען-הענדלער, איז דאך אבער האנקע הינטיש טריי געווען איהר „בעשיצער" און בכדי מ'זאל איהם אין קאזע איינזעצען אלס אלפאנה נישט קענען, האט זי זיך אנימאל אין קאמיסאריאט אויף אלטשטאט אפגעשמדט און מיט איהם גלייך כאסלערו געהאט.

אלע לאדזער גאסען-מיידען זענען זיך אויף דער בייזער שמחה צוזאמענגעלאפען אזוי, אז אין אונטערוועלט איז געווען חגא. ארגוס.

זופענווירפעל „גראף" בעסטע קוואליטעט

„GRAF" Buljon w kostkach

כשר

בהכשר הרב ר' ישעי' פירסט שליט"א, רב „עדת ישראל". וויען.

דרייסטער רויב אויז מארד אנפאל

(א) אין דארף וויעזשביצע האבען זיך אין דער ווירטשאפט פון דער 68-יאהריגער זוזאנא סטאנאשעק ארייגעריסען דריי פערמאסקירטע און בעוואפענטע באנדיטען און געפאדערט זי זאל זיי ארויסגעבען דאס געלד, וועלכעס זי האט דא נישט לאנג בעקומען פון איהר זוהן. (סטאנאשעק האט בעקומען פון איהר זוהן 450 זל.)

ווען די אלטע האט אפגעזאגט, האבען די באנדיטען איהר אריינגעזעצט א שטילעט אין הארץ אריין, אויסגעזוכט דאס געלד און פערשידענע אנדערע ווערטפולע זאכען און ענטלאפען.

די פאליציי האט פעראָרדענט אנ'אבלאווע אין דער גאנצער געגענד.

הכנות צו פייערן דעם אונאפהענגיגקייטס-יום-טוב

דעם 11-טען נאוועמבער

נעכטען איז אונטער'ן פארויץ פון פרעזידענט גלאזעק פארגעקומען א זיצונג פון בירגער-קאמיטעט צו ארגאניזירען די פייערליכקייט אין צוזא מענהאנג מיט דעם אומאפהענגיגקייטס-יום-טוב. אויף דער זיצונג זענען אויסגעקליבען געווארען די בעזונדערע סעקציעס, וועלכע וועלען זיך פערנעמען מיט די פארבערייטונגס - ארבייטען. דער קאמיטעט ווענדעט זיך צו אלע ארגאניזאציעס, געזעלשאפטען צעכען און קארפאראציעס, אז זיי זאלען אין טערמין ביז'ן 7 נאיועמבער טעלעפאניש אנמעלדען (03-218, 01-218 און 29-218) זייער אנטייל אין די פייערליכקייטען. ס'וועלען אויך געבעטען פערשידענע ארקעסטערס, אז זיי זאלען טעלעפאניש אנמעלדען זייער אנטייל.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-, געשלעכטס-קראנקהייטען און מענער-שוואכע
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 9 אוו.
זונטאג פון 10—1 מיטאג. אלס ארט אנאליזען
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr.
B. Robinzon
אינערליכע קראנקהייטען
10 Pomorska 10
פראנט II שטאק, טעל. 86-131
נעמט אן פון 6 ביז 8 אוונד.

KINO TEATR MIRAŻ 11 LISTOPADA 16
היינט פרעמיערע!
די נייעסטע און פרעהליכסטע פוילישע מוזיקאלישע קאמעדיע א. נ.
A.B.C.
פון ליבע
אין די הויפט-ראלען:
Adolf Dymsza,
Kazio Krukowski
i Marja Bogda.
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייט.

אביסעלע קיביץ

(הומאר פון טאג)

זרח: זעה נאר, חיים, דער פארק איז נאך קיינמאל אזוי נישט געווען פערווארפען מיט פאפיר, ווי איצט. פארוואס איז עס?

חיים: דאס האט מען דא געטיילט אויפרופען פונם מאגיסטראט אין וועלכע ער האט אפעלירט צו די וועלכע זיצען אין פארק אז מען זאל נישט אנווארפען קיין פאפיר.

* * *

— אייערע טעכטער וואוינען נישט ביי אייך אין הויז?

— ניין, זיי האבען דאך נאך נישט חתונה געהאט.

* * *

איינער פלעגט זאגען, אז ס'איז א חרפה צו שטארבען א גביר, און ירוחם זאגט, אז היינטיגע צייטען איז דאס נישט קיין חרפה, נאר א נס.

פארפאלען

איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא

אויף זשגאוסקא גאס איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא די 39-יעהריגע העלענא קולאשינסקא, דאמבראווסקא גאס 112.

ביי דער ארבייט

(א) אויף פאביאניצער שאסע 112 האט עס געטראפען ביי דער ארבייט מיט א שטיק צעגליהט אייזען דעם 28-יעהריגען ארבייטער הענריק מאטשולסקי אין פנים אריין.

מאטשולסקי האט בעקומען בראנדוואונדען פון פנים און לינקען אויג. די פאגאטאווע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פון הונגער

(א) אויף לעגנארד-פלאץ איז אוועקגעפאלען אויסגעשעפט פון הונגער די ארבייטסלאזע און היימלאזע 26-יעהריגע סטאניסלאווא פאטיעבא.

די פאגאטאווע האט זי אפגעפיהרט אין רעזערוו-שפיטאל.

זעלבסטמארד

(א) אויף מיעלטשארקי גאס 10 האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד, אויסטריקענדיג א גרעסערע דאזע יאדינע די 21-יעהריגע מאדזשיא בובמאן.

די סיבה פון פערצווייפעלטען שריט זאל זיין געווען א ליבעס-ענטוישונג.

ארויסגעפאלען פון טראמוואי

(א) אויף פעטריקאווער נעבען נומער 269 איז צוליב אונפארזיכטיגקייט ארויסגעפאלען פונם טראמוואי, וועלכער איז געווען אין פולען גאנג, דער 28-יעהריגער יוזעף קארביצקי (יאניגא 9) א שווער פערוואונדעטען האט די פאגאטאווע, אויף זיין פערלאנג איהם אפגעפיהרט א היים.

געשלאפען און געפאלען

(א) אויף דווארסקא 7 איז בעת'ן לויפען געפאלען די 10-יעהריגע גענא קוויאטקאווסקא אזוי אומגליקליך, אז זי האט זיך צושפאלטען דעם קאפ.

די פאגאטאווע האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אראפגעפאלען פון די טרעפען

(א) אויף אל. 1 מאי 39 האט די לאקאטארקע פון דעם הויז אדעלא קולעיעווסקא זיך אויסגעגליטשט און אראפגעפאלען פון די טרעפען אזוי אומגליקליך, אז זי האט צובראכען א האנד און א פוס.

*

אנ'ענליכער פאל איז פארגעקומען אויף פיענקנא 7, וואו עס האט זיך אויסגעגליטשט און אראפגעפאלען פון די טרעפען די 54-יעהריגע קאטארינא ניעמטשיק, און איז שווער פערוואונדעט געווארען.

אין ביידע פאלען האט די פאגאטאווע אפגעפיהרט די געליטענע אין שפיטאל.

די קראנקהייט, וואס האט דערפיהרט צום טויט פון מארשאל יוזעף פילסודסקי

2.

אין דער ערשטער העלפט פון אפריל איז דאס ברעכען געווארען עפטער און האט זיך איבערגעחזרט נישט רעגולער אלע 3—2 טאג, די פיס זענען וואס אמאל מעהר אנגעשוואלען געווארען, עס האט זיך פערגרעסערט דער בויך אין וועלכען עס האט זיך אנגעהויבען זאמלען פליסיגקייט, אין דער צווייטער העלפט פון אפריל האט זיך דער געזונדצושטאנד פערערגערט. דער קאמענדאנט ווערט מאגערער, דאס ברעכען קומט יעדען טאג צוויי מאל אין טאג. דער בלוט דרוק ווערט נידריגער. נישט קוקענדיג - דערויף פאהרט דער קאמענדאנט א פאר מאל ארויס קיין סוליעובעק און שפאצירט דארט אין גארטען, און האלט אז נאכ'ן שפאציר פיהלט ער זיך בעסער. ער לעגט נישט קיין אכט דערויף, וואט נאך דעם צוריקקעהרען פון סולעיוו ווערט שטענדיג גרעסער דאס געשווילעכץ פון די פיס. צום סוף פאלגט דער קאמענדאנט די עצות פון די דאקטוירים און איז מסכים עס זאלען איהם אונטערזוכען א קאנסיליום אבער מיט אנ'אויסלענדישען פראפעסאר. אבער מיט'ן אויסוועהלען פון פראפעסאר ציהט דער קאמענדאנט אפ. צום סוף שטימט ער צו צום פראפעסאר ווענקעבאך פון וויען. אבער מיט'ן ארויסרופען דעם פראפעסאר ציהט דער קאמענדאנט אפ ביז נאך די חגאות. „פראפעסאר ווענקעבאך איז געקומען קיין ווארשא דעם 24 אפריל. איז אבער נישט אויפגענומען געווארען אין דעם זעלבען טאג. אין דעם טאג האב איך געהאט די מעגליכקייט נאר פארצושטעלען דעם פראפעסאר ווי אזוי עס איז צוגעגאנגען מיט דער קראנקהייט ביז איצט און ווי עס האלט מיט'ן קראנקען איצט.

די ארבייטס-פעהיגקייט איז אין אלגעמיין א שלעכטע, דאס אויפהויבען זיך פונ'ם בעט איז צוזאמענגעבונדען מיט א גרויסער אנשטרענגונג, נאך עטליכע שריט ווערט דער קראנקער איינגאנצען פערמאטערט, דאס געשווילעכס א בעדייטענדעס, פערנעהמט ביידע פיס און דעם בויך; די לעבער בעדייטענד פערגרעסערט אין דעם בויך פערזאמעלט פליסיגקייט, ווי עס האלט מיט דעם הארץ לאזט זיך נישט פעסטשטעלען צוליב דער אנגעלאפענקייט פון די לונגען דער פולס איז 84 אין רוהיגען צושטאנד, ביז 100 ביים אויפשטיין פון בעט און ביי דענערווירונג. דער פולס פאר דער קראנקהייט איז שטענדיג געווען ווייניגער פון 60 אין א מינוט קיין פערגיפטונג שטעל איך נישט פעסט.

פראפעסאר ווענקענבאך איז אויפגענומען געווארען דורכ'ן קאמענדאנט דעם 25 אפריל, און האט פעסטגעשטעלט א ראק פון לעבער. ער האט אויך געמיינט אז דער ראק געפינט זיך אין מאגען און אויף דער לעבער האט מען צו טון מיט אנ'איבערזענדונג.

דער געזונדצושטאנד פון קאמענדאנט האט זיך פערערגערט מיט יעדען טאג. צום צווייטען מאל איז פראפעסאר ווענקענבאך געקומען דעם 8 מאי, ער האט נישט געגעבען קיין שום האפנונג צו דערהאלטען דעם קאמענדאנט ביים לעבען.

דעם 10 מאי האט מען אין דעם אויסגעבראכענעם געפונען סמנים פון בלוט, דעם 11. מאי איז פארגעקומען א בלוט אויסגוס פון דעם מאגען, כמעט א גלאז בלוט פערגליווערטס און אין פליסיגקייט. אין משך פון 12 מאי איז דער פולס וועלכער איז ביז איצט געווען אביסעל צוגעאיילט נאך שנעלער געווארען, דער בלוט דרוק איז פערקלענערט געווארען און עס איז געווארען קלאהר, אז דער בלוט אויסגוס פון מאגען לאזט זיך נישט נישט קוקענדיג אויף אלע מיה, פערהאלטען און דאס וועט א סוף מאכען צום לעבען פונ קאמענדאנט 20 א זייגער מיט 45 מינוט איז דער קאמענדאנט געשטארבען.

מיר האבען געמיינט, אז דער בלוט-שטורץ איז געקומען פון די ווענטלעך פון מאגען, וואס זענען צושמערט געווארען דורכ'ן ראק און אין דער לעבער געפינט זיך נאר דער איבערוואורף פונ'ם ראק.

ביים באלזאמירען, און דערנאך ביי די פארשונגען האט זיך ארויסגעוויזען, אז עס איז נישט איינגאנצען אזוי געווען. דער ראק האט זיך געפינען אין דער לעבער. אין דעם מאגען זענען נישט געווען קיין שום ענדערונגען, דערמיט ערקלערט זיך, וואס דער קאמענדאנט האט נישט געהאט קיין וועהטאגען, וועלכע עס זענען אזוי כמעט אונערטרעגליך ביי די קראנקע אויף א ראק אין מאגען. די בלוטונג איז ענטשטאנען פון דעם וואס עס האבען געפלאצט די אדערען, וועלכע זענען געווען פערברייטערט צוליב א שווערע צירקולאציע פון בלוט.

צוזאמענשטעלענדיג די רעזולטאטען פון די אויספארשונגען נאכ'ן טויט פון קאמענדאנט מיט דעם גאנג פון דער קראנקהייט מוז מען בעוואונדערען די געזונטע אינטואיציע פון קאמענדאנט וועלכער האט זיך בעצויגען מיט אונצוטרוי צו די פערשידענע ראדיקאלע פארשונגען און הייל-אונטערנעהמונגען אין זיין קראנקהייט.

אזא אונטערנעהמונג ווי אויספארשען דורך רענטגען, זאנדירען דעם מאגען א. ד. ג. וואלט נאר געקאנט צואיילען דעם טויט פון קאמענדאנט.

(סוף)

העברעאישע און ענגלישע קורסען

ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

די היינטיגע וואך הויבען זיך אן די העברעאישע קורסען פאר אנפענגער און אוואנסירטע. ווי ס'איז פאראויסצוזעהען וועלען אויך די קורסען היי־יאהר גוט בעזוכט ווערען דורך די ברייטסטע קרייזען, וואס שטרעבען צו ערלערנען די העברעאישע שפראך. אויך די למודים אויף די נאכמיטאג־קורסען פאר שילער פון פאלקס־שולען הויבען זיך אן שוין אין די נאהענטסטע טעג. די קורסען־לייטונג ארגאניזירט אויך ספעציעלע גרופען פאר ענגליש.

די שטאט=פערוואלטונג

ארגאניזירט 32 אומזיסטע מוזיק־קאנצערטען

די קולטור־אפטיילונג ביי דער לאדזער שטאט־פערוואלטונג וועט צוזאמען מיט דער לאדזער מוזיק־געזעלשאפט און לאדזער פילהארמאנישען ארקעסטער, ארגאניזירען פון צייט־צו־צייט אומזיסטע פאפולערע קאנצערטען, פון נאוועמבער ביז מאי וועלען איינגעארדענט ווערען 8 קאנצערטען פאר ארבייטער־פעראיינען, 4 פאר פראפעסיאנעלע שולען, און 20 קאנצערטען פאר די פאלקס־שולען.

דער ערשטער קאנצערט קומט פאר דעם 3 נאוועמבער 2 א זייגער מיטאג אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי" פאר די ארבייטער־פעראיינען. אין פראגראם געפינט זיך די פינפטע סימפאניע פון גלאזונאוו, פארטעפיאן־רעציטאל אין אויספיהרונג פון פוליקאווסקי און א רעפעראט פון איזשיקאווסקי.

„סאבראָ" אין לאדז

אויף גדאנסקא 31 איז ערעפענט געווארען א פריזיר־אנשטאלט פון די גוט בעקאנטע פריזיער־מייסטער ה' מאשקאוויטש און ה' מאקס.

דער אנשטאלט צייכענט זיך אויס מיט די נייעסטע איינריכטונגען.

דער מענער־קאבינעט געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון אינהאבער ה' ז. מאשקאוויטש. ווי ס'איז פאראויסצוזעהן וועט דער דאמען־קאבינעט ציהען די אויפמערקזאמקייט פון דער עלעגאנטער פרוי. בעמערקענדיג איז אכט, אז די לייטונג געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון בעקאנטען פריזיר־מייסטער ה. מאקס (לאנג־יעהריגער מיטארבייטער פון דער פירמע ל. ראזענצווייג).

די „הפועל"-ציקליסטען קומען היינט קיין לאדז

די ידיעה, אז היינט קומט קיין לאדז די גרופע „הפועל" - ציקליסטען, וואס פאהרען אויף זייערע ראווערען ביז ארץ ישראל, איז אויפגענומען געווארען מיט גרויס פרייד מצד אלע ציוניסטישע קרייזען אין אונזער שטאט.

די „ליגע פון ארבייטענדער ארץ ישראל" אין לאדז האט איבערגענומען די איניציאטיוו צו ארגאניזירען דעם פייערליכען קבלת־פנים.

א גרעסערע צאהל לאדזער „הפועל"־ציקליסטען פאהרען אקעגען די עקסקורסאנטען, וועלכע קומען אן פון בזשעזשינער וועג און וועלען אדורכפאהרען די גאסען: בזשעזשינער, זגערזשער, נאוואמיעסקא, פלאץ וואלנאשטשי, פעטריקאווער ביז פעטריקאווער 83, וואו ס'געפינט זיך דער לאקאל פון לאדזער „הפועל". היינט 8.30 אוונט ארדענט איין די ליגע א פייערליכע אקאדעמיע לכבוד די געסט.

א מוטער דערלאנגט דער טאכטער מיט א מעסער אין האַרץ אריין

(א) יאנינא פיעטרושקא (דאלנא 10) איז געקומען צו גאסט צו איהר מוטער פלארענטינא פיעטרושקא, וועלכע וואוינט אין קאלי. צווישען דער מוטער און טאכטער איז ענטשטאנען צוליב עפעס א סכסוך, בעת וועלכען די מוטער האט געכאפט פון טיש א קוכען־מעסער און דערלאנגט דערמיט דער טאכטער אין האַרץ און אין קאפ אריין.

די שווער־פערוואונדעטע יאנינא האט מען אפגעפיהרט אין שפיטאל.

מיט דער „צארטער" מוטער פארנעהמט זיך די פאליציי.

ראפאל לען'ס א נייע בוך

עס איז אקארשט ארויס פון דרוק ראפאל לען'ס צווייטע בוך א. נ. „דער טויט פונ'ם 20־טען קרייז"—4 נייע נאוועלען.

דער יונגער פויליש=יודישער פראזע־שרייבער און עסעאיסט, ראפאל לען (א זוהן פון געשטארבענעם בונדישען טוער, ישראל ליכטענשטיין) געהערט צו דעם אוואנגארד פון די פוילישע יונגסטע שריפטשטעלער. זיין ערשט בוך „די יוגענד הינטער די קראטעס" האט געצויגען די אויפמערקזאמקייט פון דער ערנסטער פוילישער קריטיק און איז ווארעם אויפגענומען געווארען.

דאס נייע בוך, וואס איז איצט דערשינען, ענטהאלט, ווי געזאגט, 4 נאוועלען פון דער עסטרייכישער און שפאנישער רעוואלוציע.

אפגעבריהט ביי דער ארבייט

(א) אין דער פאבריק פון דער פירמע ראזען און ווישליצקי (קילינסקי גאס 202) איז ביי דער ארבייט שווער אפגעבריהט געווארען דער 27־יעהריגער ארבייטער יוליוש טוש (קרוטשא 6).

געשלעגען און אינטערווענץ פון פאליציי

(א) בעת א געשלעג אויף בזשעזשינער גאס איז שווער פערוואונדעט געווארען מיט מעסערס דער 28־יעהריגער סטאניסלאוו יאווארסקי (יודישע גאס 15).

— אויף גדאנסקא גאס איז פערוואונדעט געווארען בעת א געשלעג דער 25־יעהריגער וואצלאוו ווראטעצקי (זגערזשער 101).

אין ביידע פאלען האט א חוץ דער פאגאטאוויע אין איהר טייל אינטערוועניר די פאליציי.

אונטערגעווארפענע קינדער

(א) אויף פילסודסקיעגא 38 האט מען געפינען א קינד א מיידעלע פון 4 חדשים.

אויף נאוואמיעסקא 22 האט מען איבערגעלאזט א מיידעלע פון א 10 יאהר אנ'אוננארמאלע און נישט ענטוויקעלטע, דאס קינד קען נישט זאגען ווי עס הייסט.

— אויף בזשעזשינער 48 האט אנ'אונבעקאנטע פרוי אונטערגעווארפען א קינד פון 4 וואכען.

— אין לאקאל פון דער אפטיילונג פון געזעלשאפטליכער שוץ אויף זאוואדזקא 11 האט א פרוי איבערגעלאזט א יונגעלע פון 2 יאהר.

געשאסען אויף „וויוואט" און געטראפען דעם חבר אין א זייט

(א) אין דארף וואליא לאטשאווא האבען יונגווארג, בעת א פערוויילונג געגומען שיסען „נא וויוואט". איינער פון די שיסערס האט צוליב אונפארזיכטיגקייט געטראפען מיט א קויל דעם 18־יעהריגען טאדעאוש קזשיזשאניאק אין א זייט. דעם שווער פערוואונדעטען האט מען אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דעם „געשיקטען" שיסער סטאניסלאוו סקענפסקי האט מען ארעסטירט.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג ד. 29־טען אקטאבער

6.34 גימנאסטיק. 6.50 פליטען. 8 אודיציע פאר שולען. 11.57 צייט־סיגנאל. 12.03 ידיעות. 12.15 אודיציע פאר יונגע קינדער. 12.30 קאנצערט. 1.30 פון ארבייטס־מארק. 3.12 בערזע. 3.15 עקספארט. 3.20 בערזע. 3.30 קאנצערט. 4 פון פ. ק. א. 4.15 לידער. 4.45 „גאנץ פוילען זינגט". 5 רעפעראט. 5.15 קאנצערט. 5.50 די רעדענדיגע ענציקלאפעדיע. 6.45 פליטען. 7.20 רעקלאמע־קאנצערט. 7.35 ספארט. 7.50 אקטועלער שמועס. 8 „ביים דענטיסט" — מאנאלאג. 8.10 סימפ. קאנצערט. 8.50 אוונט־ידיעות. 9.05 פארטעפיאן - קאנצערט. 9.45 קאנצערט. 10.30 „פוילען אין די אויגען פון ענגלענדער" — רעפעראט. 11 ידיעות, קאמוניקאטען. 11.05 טאנץ־מוזיק.

ערפאלג פון דינה האלפערן אין „דער אונגעזעצליכער פרוי".

די נייע פרעמיערע אין „ראזמאיטאשטשי" טעאטער „די אונגעזעצליכע פרוי" מיט די בעליבטע קינסטלערין דינה האלפערן געהט מיט גרויס ערפאלג. דער לאדזער טעאטער־עולם וועט נישט אדורכלאזען די געלעגענהייט און בעזוכען די לעצטע פרעמיערע מיט דינה האלפערן אין „ראזמאיטאשטשי". היינט 9 אוונט ווערט ווידערהאלט די סענסאציאנעלע פרעמיערע „די אונגעזעצליכע פרוי".

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	— — — —	96.00
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע —	40.75
4 "	דאלארובקא —	52.75
7 "	סטאביליזאציע (אמ.)	60.75
5 "	ווארשאווער פ.־ב. 1934	51.75
5 "	לאדזער	46.75
ענגלישער פונט	— — —	26.11
דאלאר אפיצ. 5,31,25	נישט־אפיציעל —	5.32
גאלד־דאלאר	— — —	9.03
גאלד־רובל	— — — —	4.78
דייטשער מארק	— — —	1.38

Dr. Wołkowyski

ציגעל=גאס 11, טעל. 238=02

ספעצ: פאר טריפער. סיפיליס און הויט-קראנקה בעהאנדלונג פון מענער=שוועכע.

נעמט אן אין פון 8—11 בייטאג און 4—9 אוונט.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 201=93

ספעציאליסט

פאר מענער=שוועכע=בעהאנדלונג סעקסועלע בערעטונגען און פסיכא-אנאליזען

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אוונט.

פריי געבעקס! קומט און איבערצייגט אייך!

3 פארובקעס מיט קרויט 30 גר.
1 גרויסע ווארשט " 60 גר.
א מיטאג פון 1 זל.

— ארדענט-איין — ארעקלאמע=חודש

„ALA FOURCHETTE"
Piotrkowska 62, tel. 183-64
אפען ביז 2 ביינאכט

דער שויין בעוואוסטער באר

כשר

„VANESSA"

HELEN HAYS
ROBERT MONTGOMERY,
LEWIS STONE

היינט פרעזענטירן מיר: 3 בעקאנטע עקראן = סטארס

אין דער מייסטערהאפטער ליבעס=דראמע א.נ.

נעכסטער פראגראם: „עבודה" (סימפאניע פון ארבייט) 1=טער אריגינעלער פאלעסטינער פילם.

P.A.T. אויסערדעם: קלאנג-אקטועליטעטען, אויך פון

אנהייב 4.30 נאכמ., שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

קלאנג=קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

קריינע אנאנסען!

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פערשידענעס

Młode małżeństwo bezdzietne poszukuje pokoju słonecznego, umeblowanego z wejściem z korytarza przy inteligentnej rodzinie w centrum miasta. Oferty sub. „Zet" w adm.

א רייזענדער פון דער קאלאניאל־צוקערוואַרג־בראנזשע זוכט מיטצונעהמען נאך אנ'ארטיקעל. ערשטקלאסיגע רעפערענצען. אפערטען אין אדמיניסטר. פאר „ענערגיש". 2222

אכטונג, מעשענעסער!
קאקס, וועלכער איז צוגעפאסט פאר אייער געברויך בעקומט איהר זאכאדניא 32 אין קוילען־סקלאד, וויז־א־ווי דעם לאמבארד.

א לאנגיעהריגע צוקערניע אוועקצוגעבען מיט זעמטליכע איינריכטונג. צו ערפאהרען אין עלעקטרישען געוועלב, 6־טער שערפיען 32.

Sprzedam nowoczesny urządzony zakład fryzjerski bardzo tanio przy ul. Zawadzkiej 33 od zaraz. Wiad.: Franciszkańska 6.

א קירזשנער=גזעלען קען זאפארט בעקומען ארבייט. אפערטען אין אדמ. אונטער „קירזשנער".

פרייע פאסטענס

עס ווערט געזוכט פון זאפארט א געהילף-שלאסער צו פיילען. צו ערפאהרען גדאנסקא 10, גאלדבערג. 2221

עס ווערט געברויכט א קוואליפיצירטער מיטנייהער צו מענער־בעשטעלס. צו ערפאהרען פאלודניאווא 17, וו. 12.

א לערן־יונגעל ווי אויך א יונגעל צו צודאטען איז נויטיג זאוואדזקא 20, וואוינונג 14.

ס'ווערט געזוכט א פאדרענטשנע צו וועש, ווי אויך האנדשטיקערינס. — גלובנא 33, וו. 50.

א לערן־יונגעל פון אנשטענדיגע עלטערן קען זיך מעלדען אין דער קירזשנעריי זוטמאנעק, פיעטריקאווער 19.

לאקאלען

צו פערדינגען אויף פ. א. וו. 22 3 צימער און קיך, באלקאן מיט בעקוועמליכקייטען, אויך א פראנט־געוועלב. צו ערפאהרען ביים אדמיניסטראטאר גליקמאן, סאלנא 7. 2211

א קעלער אויף קוילען איינגעפיהרט אדער אויף אנדערע זאכען איבערצוגעבען זאכאדניא 24, אין הויף.

לעטשניצע
פאר וועבערליש=קראנקע מענער=שוועכע און הויט=קראנקהייטען
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונט.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי דאקטאר
א בעראטונג 3 זל.

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזן

Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אלע ארט אנאליזען פון בלוט, אורין, פלעגמע א. א.
אויפ'ן טעלעפאנישען פערלאנג שיקען מיר נאך מאטעריאל און שיקען אפ די אנאליזען אהיים

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11 ביז 2 און פון 5 ביז 8.30

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
Gdańska 11
טעל. 123-47 (רוג קאנסטאנטינער)
POWRÓCIŁ.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמ.

קירזשנער=ווערקשטעל
פון מ. שאליט
4 נארוטאוויטשא 4
נעמט אן אלער ארט
פעלץ=אויסארבייטונגען
לויט די לעצטע מאדעלן צו ערמעסיגטע פרייזן.

Dr. med. H. HAMMER
ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט יעצט
11 listopada 32 (róg Gdańskiej)
Telef. 128=39 טעלעפ.
נעמט אן פון 3 ביז 7 אוונט.

ד"ר מעד.
וויקטאר מיללער
אינערליכע קראנקהייטען
(ספעצ. רעומאטישע קראנקהייטען)
שענקיעוויטשא 40, טעל. 146-11.
נעמט אן פון 4.30 ביז 7 אוו.
גאבינעט פון פיזיקאלישע טעראפיע.

LEKARZ DENTYSTA
St. GELBERG
צוריקגעקעהרט
זאוואדזקא 14, טעל. 108-33
נעמט אן פון 10—2 און פון 4—7 אוונט

Dr. med.
W. Lubraniecki
ספעציאליסט פאר
אינערליכע קראנקהייטען
וואוינט יעצט אויף
Aleja 1 maja 15 אלעי 1-טען מאי
tel. 108-65.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1-טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע=זאל פאר פרויען.

Dr. med.
B. WINDZBERG
CHOROBY CHIRURGICZNE i KOBIECE
przeprowadził się
ŻWIRKI (Karola) 3, tel. 123-48
przyjmuje od 5-8 wiecz.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95,
נעמט אן פון 9—11 און פון 6—8 אוונט

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246=09
נעמט אן פון 4—8 אוונט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

ניישט א געטא, נאר א תליה
בויט מען פאר יודען אין דייטשלאנד

פון יעקב לעשצינסקי

פערבריענגענדיג די לעצטע וואכען אין לוצערן,
יך, קארלסבאד און פראג, האב איך געהאט די
לעגענהייט צו זעהען און צו רעדען מיט צענדלי־
יודען פון דייטשלאנד, און פון די דאזיגע שמו־
ען ווערט קלאר אז סוף כל סוף איז די יודישע
לם נאך ווייניג אינפארמירט וועגען דער אמתער
גע אין דייטשלאנד, דער גהינם איז פיל, פיל שווי־
ליכער, ווי מען שטעלט זיך פאר, ווייל די דייט־
ע יודען אליין, בעזונדערס פון דער פראווינץ,
בען מורא א מויל צו עפענען, האבען מורא צו
ערגעבען ידיעות וועגען מערדערייען, רויבערייען,
אלען, בעלידיגונגען, ארויסטרייבונגען, שלע־
איבער די גאסען, פעראומרייניגען סינאגאגעס
בית עלמנ'ס.
אט זענען צוויי נאטיצען פון „פראנקפורטער
טונג:
1) אין געריכט אין לאהרא (קרייז מארבורג)
ט זיך דער פראצעס נעגען די אנגעקלאגטע אין
ואלד־ טאטען נעגען יודישע אייגנוואוינער
וועגען א גאנצען טאג, דריי אנגעקלאגטע זענען פער
טיילט געווארען צו זעקס חדשים טורמע יעדער;
אנדערע האבען בעקומען פון צוויי וואכען ביז
ר חדשים טורמע; פינף אנגעקלאגטע זענען פריי
ים".
2) אין גלאדענבאך זענען געווען אנטי־יודישע
עהענישען דאס געריכט האט פעראורטיילט איי־
נעכאפטע אנגעקלאגטע. וועלכע האבען אויס־
לאגען פענסטער אין יודישע הייזער; צוויי בחד־
צו א חודש טורמע יעדען און איין יודען צו א
טורמע".
פון דער ערשטער נאטיץ איז קלאר אז ס'איז גע
א גאנץ ערנסטער פאגראם, ווארים דער פראצעס
זיך געצויגען א גאנצען טאג און די שטראפען
ן גענוג הויכע, אבער שוין נאכן פראצעס ווייס
מיר נאך אלץ נישט וואס ס'איז אייגענטליך
נעקומען: האבען יודען געליטען פיזיש, מאטע־
? ווי גרויס זענען געווען די שאדענס? איינס
אבער קלאר אז ווען די פאליציי האט שוין גע־
ארעסטירען און איבערגעבען צום געריכט און
לעצטער איז געווען געצוואונגען האדט בע־
אפען, זענען געווים געווען גרויסע קרבנות.
אבער אין דער פרעסע איז גאר נישט געווען
ן וועלכע ס'איז נישט געשעהענישען און די
שאהנטע פונקטען, און לויט די דערצעהלונגען
לעבעדיגע מענשען איז צו שליסען אז צו א גע
קומט א י י ן פאל פון צעהן און אפשר נאך ווייני
ן, און דאס איז נישט תמיד אפהענגיג פון דער
סטקייט פון פאגראם, מעהר פונם כאראקטער
פאליציי שעף, און די לעצטע זענען כמעט אומע
פרומע נאצים און העלפען דורכפיהרען די פאר
גראם, אבער מען מוז מודה זיין אז עס זענען
ן אויסנאהמען, אט זענען א פאר פאקטען.
ין פרידענבורג און אין קירף, אם רהיין, וואוי
ו 20 אדער 22 יודישע פאמיליעס. אנהויב סעפ
ער האבען זיך ביינאכט אריינגעריסען אין די
ע הייזער פערמאסקירטע נאצים, האבען מיט
און האמערס צובראכען און חרוב געמאכט דאס
ל און האבען אלע יודען, מיט די פרויען און
ר, ארויסגעטריבען פון די דערפער, די פענס־
אין אלע הייזער זענען געווען אויסגעשלאגען,
בירגערמייסטער האט זיך אנגעגעבען אין דע־
ן דערפאר וואס די פאליציי האט נישט גע־
די יודען.
א בירגערמייסטער דארף מען אבער איצטער
מיט ליכט אין דייטשלאנד. אפטער און מי־
ר איז פאלגענדער פאל. נישט ווייט פון דער
אשאפענבורג זענען עטליכע יודישע משפחות
אפען פון א דארף ביינאכט, ווייל מען איז אנגע
ן אויף זייערע הייזער און מען האט זיי געשלא

גען, אבער אין אשאפענבורג האט מען זיי ערקלערט, אז דארטען בלייבען קאנען זיי נישט און סיי ווי סיי וועט מען זיי נישט ערלויבען נישט האנדלען. נישט ארבייטען.

אט דאס נישט ארייגלאזען איז געווארען איינע פון די שרעקליכסטע קללות, פון די גרעסטע טראגע דיעס פאר די פראווינציעלע יודען, ווי לעבעדיגע מענשען גיבען איבער, ציהט זיך דער פאגראם שוין באלד דריי חדשים, ער נעהמט אן אין פערשידענע ערטער פערשידענע פארמען, אבער ער האט ארומגע כאפט גאנץ דייטשלאנד און האט שוין געטראפען מאטעריעל אבער אויך פיזיש א סך הונדערטער יודי־ שע פאמיליעס, איז צום אנהויב נאך מעגליך געוועזן צו אנטלויפען, צו ראטעווען זיך אין דער נאהענטס טער גרויסער שטאט. איצט איז דאס געווארען כמעט אונמעגליך. העכער הונדערט שטעט האבען ביז איצט שוין פערבאטען דאס אריינפאהרען פון „פרעמדע" דאס הייסט פון אנטלאפענע פון אנדערע דייטשע ערטער, יודען.

נאכדעם ווי די נייע נעזעצען זענען ארויס האט די דייטשע יודען אנגעכאפט אזא פאניק, אזא שרעק אז מען איז גרייט געווען לויפען אין עק וועלט, גאר נישט טראכטען וועגען מארגען, וועגען תכלית. אזוי ווי אבער מען איז געבונדען ווייל מען קאן דאך מיטנעהמען נאר צ ע ה ן מארק אויף א מענשען, לויפט מען כאטש אין נאהענטע שטעט פון גרעניץ, וואו מען האפט די נערוועז אפרוהען און זוכען אנ'אויסוועג. ס'איז מיט ווערטער נישט איבערצוגע־ בען דעם צושטאנד פון די דאזיגע יודען: פערלוירע נע, דערשלאגענע, אנגעשראקענע, האבען זיי אפילו דא, אין דער טשעכאסלאוואקיי, מורא צו רעדען, מורא צו טרעפען זיך מיט א מענשען, מורא צו שפא צירען ביטאג, מורא זיך צו בעוויזען אויף א פער־ זאמלונג, מורא צו לייענען עפענטליך אנ'אנטי נא־ צישע צייטונג. פון א פאר בעקאנטע הייזער האט מען מיר איבערגעגעבען, אז די קינדער כאפען זיך אפט אויף ביינאכט מיט א געשריי, מיט א געוויין: ס'חלו־ מען זיי איבערפאלען, נעשלעגען.

אינטערעסאנט זענען די פאקטען, וועלכע בעלויכ טען די בעציהונג פון דער ארומיגער בעפעלקערונג אלע גיבען איבער, אז די נייע אנטי־יודישע נעזעצען האבען קאלאסאל אויפגערודערט די קריסטליכע בע פעלקערונג, א דאמע האט מיר דערצעהלט, אז צו איהר איז אריינגעלאפען איהר שכנה, אנ'אלטע קריס טין פון אדעל, און האט געוויינט און געשריען: א שאנדע! א שאנדע"!

איך האב אין לוצערן געטראפען דריי חלוצים, וועלכע האבען פערזענליך איבערגעלעבט דעם פאַ־ גראם אויף קורפירסטענדאם, און זיי האבען מיר דערצעהלט אז זיי זענען דעמאלט געזעסען אין א קאפע גאר נאהענט צום ארט, וואו דער פעבעל האט געשריען און געוואלדעוועט, אז מען זאל שלא־ גען יודען, אין קאפע איז געווארען שטארק אומרו היג, און דער דירעקטאר האט געהאלפען די דריי יו־ דישע יונגע מענשען — צוויי בחורים און איין מיי־ דעל, — ארויסגעהן דורך דער קיך. א ל ע קריסטען אין קאפע האבען זיך פערהאלטען נישט נאר רו־ היג, נאר ממש מיטפיהלענדיג, מיטליידענדיג, אין קוך האבען די דינער און די דינסטען זיך נאך בע־ סער פערהאלטען און אפען געזאגט אז ס'איז א שאנ דע וואס אין בערלין קאן אזא זאך פארקומען.

צעהנדליגער מענשען האבען מיר איבערגעגעבען אז די בעפעלקערונג אין ברייטסטען זין פון ווארט איז נעגען דער אנטיסעמיטישער העצע, און אוודאי .נעגען די פאגראמען, אלץ ווערט ארגאניזירט פון דער פארטיי, טאלערירט פון דער פאליציי, אונטער שטיצט פון די שטאט־ראטען און בירגערמייסטערס און אונטערגעכאפט פון פערברעכערישע און כוליגא נישע עלעמענטען פון דער יוגענד.

דאס לעבען אין ארץ-ישראל
ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור

די אלט-שטאט אין ירושלים וועט קאנ-סערווירט ווערען

ירושלים. די א"י־רעגירונג האט לעצטענס בעשלאסען אנצונעהמען אלע נויטיגע שריט, כדי צו קאנסערווירען די אלט־שטאט אין ירושלים און אפ־ היטען דעם אייגענארטיגען ארכיטעקטאנישען כא־ ראקטער פון דער שטאט און איהרע אלטערטימליכ־ קייטען. אלע בוי־ענדערונגען אין דער אלט־שטאט וועלען מוזען צוערשט בעשטעטיגט ווערען דורך א ספעציעל בערופענער קאמיסיע.

שטייגענדער שיף - פערקעהר אין די א"י פארטען.
טאנאזש געשטיגען מיט 27 פראצ.

ירושלים. די צאהל שיפען, וועלכע האבען געאנקערט אין די א"י־פארטען, איז פון 1224 פון ערשטען האלב יאהר 1934 געשטיגען ביז 1470 אין ערשטען האלב יאהר 1935. דער טאנאזש איז גע־ שטיגען פון 2.95 מיליאן ביז 3.74 מיליאן טאן ד. ה. מיט 27 פראצענט.

העברעאישע אוניווערזיטעט גיט ארויס א ווערק פון אנ'אלטען אראבישען היסטאריקער

ירושלים. דער אריענטאלישער אינסטיטוט ביי דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים איז צוגעטרעטען ארויסצוגעבען א וויכטיג ווערק פון אראבישען היסטאריקער בלאזורי, וועלכער האט געלעבט העכער 1000 יאהר צוריק. דאס ווערק איז ענטדעקט געווארען מיט 35 יאהר צוריק אין קאנ־ סטאנטינאפאל און איצט ווערט דער אראבישער כתב יד ארויסגעגעבען אין דרוק דורך דער ירושלים'ער אוניווערזיטעט. די דאזיגע ערשטע אראבישע פוב־ ליקאציע פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט איז אויפגענומען געווארען מיט גרויס אינטערעס דורך די אריענטאליסטען אויף דער גאנצער וועלט.

א שאסע הדרה פרדה-חנה

ירושלים. נאך לענגערע בעמיהונגען האט די רעגירונג איינגעשטימט צו אסיגנירען 1000 פונט צושטייער אויף די בוי־קאסטען פון א שאסע פון חדרה ביז פרדס־חנה. אין דעקען די בוי־קאסטען בעטייליגט זיך פ.י.ק.א. און די באדען־אייגענטימער אין דער לענג פון שאסע. דער וועג זאל פערלענ־ גערט ווערען ביז דער באהן־ליניע און דאן וועט דארט אויך ענטשטעהן א באהן־סטאציע.

די ענטוויקלונג פון יודישען האנ-דעלס-פלאט אין ארץ ישראל.

ירושלים. די יודישע שיף־געזעלשאפט „עתיד", וואס איז נעגרינדעט געווארען דורך א גרופע דייטשע עולים, בעזיצט שוין איצט דריי טראנספארט־שיפען, וועלכע שווימען אונטער דעם א"י־פאהן: „עתיד" — 700 טאן, „עליזה" — 1200 טאן און „עמל" — 1600 טאן. די ערשטע צוויי שיפען קורסירען צווישען א"י און איראפע און די דריטע — אויפן מיטעללענדישען ים (אלעק־ סאנדריעטא אין סירייען און אלעקסאנדריען אין עגיפ טען). אין קורצען וועט אויך זיין טעטיג א פערטע שיף. די אלע שיפען זענען אמאל געווען דייטשע און זענען אריבער אין בעזיץ פון א"י דורך דער „העברה". די מעהרהייט פון די מאטראסען אויף די דאזיגע שיפען זענען יודען.

אין דייטשע דאקען ווערט אויך פערענדיגט א צווייטע שיף פון דער בערנשטיין־ליין נעבען תל־ אביב.

צום ערשטען מאל איז אויך ארויסגעשוואומען אויף פיש־פאנג דער זעגעל־שיף „בכורה".

קלאגען און פליאטקעס פון דער אראבישער פרעסע ארום דעם געוועהר-שמוגעל

ירושלים. די אראבישע פרעסע איז נאך אלץ פול מיט אנטי־יודישע העץ־ארטיקלען, נאטיצען און קלאגען וועגען דעם געוועהר־שמוגעל און די „יו־ דישע בעוואפענונגען". „אל אהראם" ווייס צו דער צעהלען, אז מען האט שוין ביז איצט בעוויזען אריינ־ צושמוגלען קיין א"י 1.500 צעמענט־פעסלעך, וואס האבען ענטהאלטען געוועהר. די אראבישע צייטונגען דערצעהלען, אז צווישען די ארעסטירטע אין צוזאמ מענהאנג מיט דעם געוועהר־שמוגעל געפינט זיך אויך א געוויסער ישראל אל־אלוף, וועלכער זאל זיין דער סעקרעטאר פון סאם קאטאן, צו וועלכען דער גאנ־ צער טראנספארט איז אדרעסירט געווארען. דער דער מאהנטער אל־אלוף זאל אויך האבען בעצאהלט דעם צאל פאר דעם צעמענט־טראנספארט.

„פעלעסטין" דערצעהלט, אז דער צאל־בעאמ־ טער אל־פאר איז צוליב דער ענטדעקטער שמוגעל־ אפערע ארויסגעטראגען געווארען אויף אנ'אנדערן אמט.

„אל אהראם" גיט אויך איבער, אז „צווישען די ערשטע בעשולדיגטע, וואס זענען אין צוזאמענ־ האנג מיטן געוועהר־שמוגעל פערהערט געווארען דורך דער מאכט האט זיך אויך געפונען דער בירגער מייסטער פון תל־אביב ה' מאיר דיזענהאף".

„פעלעסטין" איז ארויסגעטרעטען מיט א פאר־ שלאג, דאס אנשטאט אריינצווארפען דאס געשמו־ געלטע געוועהר אין ים אריין, זאל מען עס בעסער ארויסשיקען קיין אביסיניען.

אויף דעם מזרח-יריד אין תל-אביב וועט נישט זיין קיין דייטשער פאווילאן

ירושלים. אויף אנ'אנפראגע פון דעם „פער איניגטען קאמיטעט פארן באיקאט פון דייטשע סחו־ רות" אין א"י האט די לייטונג פון דעם מזרח־יריד אין תל־אביב געענטפערט, אז אויף דעם מזרח־יריד, וואס וועט זיך דעם 30. אפריל 1936 עפענען אין תל־אביב, וועט קיין דייטשער פאוויליאן נישט זיין. אלע קלאגען, וואס האבען זיך וועגען דעם פער־ שפרייט זענען פאלשע.

די פערוואלטונג פון מזרח־יריד האט אויך גע־ נומען צו קענטניש די פאדערונג פון דעם פעראייניג טען באיקאט־קאמיטעט, אז ביים בויען נייע בנינים אויף דעם שטח פון יריד זאל מען זיך נישט בענו־ צען מיט דייטשע מאטעריאלען.

א צווייטע ליניע נאפט - רעהרען פון קרקור קיין חיפה

חיפה. פון איראק ווערט מיטגעטיילט, אז די „איראק פעטראלעאום קאמפאני" האט בעשלאסען צו בויען א צווייטע ליניע נאפט־רעהרען פון קרקור קיין חיפה. דער ערשטער טראנספארט רעהרען איז שוין ערהאלטען געווארען.

ראספוטין און זיין יודישע געליבטע
טיינבערע לעבענס - געשיכטע דערציילט פון איהר אליין)
איבערגעגעבען פון ה. אקערמאן.

זינא האט געווארט אויף א נס.
— גאט קאן דאך העלפען, אז א נס זאל
ען אין דער לעצטער מינוט און אין דער
ער רגע. שוין־זשע זעבען די הימלען אזוי
אכט און פערקאוועט, אז עס וועלען זיך צו
נישט דערטראגען איהרע טרעהרען? איז
וין אזוי הפקר א וועלט? איז דען שוין דאס
ען פערשוואונדען פון דער וועלט און עס
קאנען פאסירען אזא זאך?...
זינא איז בעלעגען אויף איהר געלעגער און
א וויינענדיגע נאך אלץ געהאפט צו גאט,
נס זאל פאסירען. זי האט זיך גאר נישט
לם גלויבען, אז נעמי, איהר נאהענטסטע און
ע חברטע, זאל איהר טאקע אפטון אזא שפ־
און זי האט אלץ געהאפט, אז נעמי וועט אין
לעצטער מינוט חרטה האבען. זי קען דאך
. זי איז דאך אזא גוטע, אזא איידעלע און
סטעבדיג געהאט אזא גוט הארץ, וועט זי איצ־
וי א קאלטבלוטיגע מערדערין איהר בעסטער
זינע קוילען און נישט דערקוילען? ניין,
האט זיך זינא'ן נישט געקאנט גלויבען.
גאט נעמי טאקע געשפילט א שטיקעל ראָ־
מיט איהר חתן, האט זי איהם פאר א צייט
מען ביי איהר, ביי זינא'ן, אבער אז זי
דארפען געהן צו דער חופה וועט זי חרטה
... אזוי האט זינא געהאפט.

אבער אומזיסט האט זיך זינא געטרייסט אין דער נאכט פון נעמי'ס חופה. עס איז שוין געווען שפעט אין דער נאכט, די מחותנים און געסט האַ־ בען שוין לאנג געהאט אפגעגעסען די חתונה־ וועטשערע, די חתן־כלה זענען זיך שוין געהאט אוועקגעצויגען אין א בעזונדער צימער — און דער נס, אויף וועלכען זינא האט געהאפט, האט נישט געטראפען...

איין חבר'טע האט חתונה און די צווייטע הענגט זיך

די הענער האבען שוין געקרייעט אויף טאג. עס האבען זיך שוין געלאשען די לעצטע שטערען אין הימעל. און ביי זינא'ן אין הארץ האבען זיך אויסגעלאשען אלע מיידעלשע חלומות צוזאמען מיט'ן בעגעהר צום לעבען.

ווי אזוי, האט זינא ביי זיך געטראכט, וועט זי ווייזען איהר פנים פאר אימיצען? ווי אזוי וועט זי איבערטראגען די בושה און די חרפה? אבער דאס איז נאך אלץ געווען גארנישט אנטקעגען דעם גרויסען רחמנות, וואס זינא'ן האט ארומגענומען צו איהרע טאטע־מאמע.

איהרע עלטערען האבען גאר איינגעלייגט וועל־ טען. זיי האט מען מיט גארנישט געקאנט טרייסטען.

האט זינא דאס אלץ נישט געקאנט אריבער־ טראגען — און פארטאג, ווען די כלי־זמר האבען בעשפילט דאס „רימפלען" אונטער די פענסטער פון דעם יונגען פאר־פאלק, נעמי מיט באריס'ן, דאן האט זיך זינא אויפגעהאנגען ביי איהר פאָ־ טער אויפ'ן בוידעם...

זינט שילאזוקע שטעהט אויף גאט'ס וועלט איז דאס שוין א סך מאל אויפגערודערט געווא־ רען פון שרעקליכע פאסירונגען, וואס האבען גע־ טראפען אין שטעטעל. עס איז שוין אין שילאזוקע געווען אנ'ערד־ציטערניש, מיט וואס דאס שטעטעל איז געגאנגען כאדאראם. עס איז שוין אין שילאזו־ קע געווען א ליקוי־חמה, אויף וואס דאס שטעטעל איז זיך צוזאמענגעלאפען. עס זענען דארטען שוין געווען שרפות, אויף וואס דאס שטעטעל מיט מענ־ שען איז געלאפען קוקען ווי אויף א ביין־וואונדער, אבער דאן, ווי אין יענעם טאג, ווען מען האט דעם שניידער'ס טאכטער זינא'ן געפונען א גע־ האנגענע, איז נאך דאס שטעטעל קיינמאל נישט אזוי אויפגעציטערט געווארען.

עס זענען אין די הייזער נישט געבליבען קיין קינדער אין די וויגען און עס זענען נישט געבלי־ בען אין דער היים קיין זקנים, נאר אלע, יונג און אלט, ווייבער מיט מענער, יודען מיט יודענעס, ווידעס מיט באבעס — אלע זענען זיי זיך צוזאמענ געלאפען צום שניידער'ס הויז און אלע האבען גע־ האלפען בעוויינען דעם שניידער'ס איין־איינציגע טאכטער.

און ווען דער אלטער שילאזוקער רב איז געשטארבען האט ער נישט געהאט אזא גרויסע און טרויעריגע לויה ווי זינא דעם שניידער'ס.

אומגליקליכע, נאאיווע זינא, ווען דו זאלסט אבער געווען האבען א ביסעל געדולד,, וואלסטו דאך, ערשטענס, געזעהען, אז קיין גרויס „גליק" האט ביי דיר נעמי נישט צוגענומען, און צווייטענס, האט זי, נעמי, דערפאר זעהר טייער בעצאהלט, אוי, אוי, ווי טייער!

גאט זיצט אויבען אין הימעל און ער זעהט אלץ צו, וואס עס קומט פאר אויף דער זינדיגער ערד און ער שענקט נישט דעם רשע זיין שלעכטס און ער בעצאהלט דעם גוטען פאר זיין גוטס.

ער שטראפט פאר די עלטערען'ס זינד זייערע קינדער מיט זייערע קינדס־קינדער ביז'ן פערטען דור, אזוי ווי עס שטעהט געשריבען:

„פוקד עון אבות על בנים על שלישים ועל רבעים"...

און ער האט אויך צוגעזעהען די טרעהרען, וואס זינא דעם שניידער'ס האט פערגאסען, און ער האט צוגעזעהען דעם גרויסען צער פון זינא'ס טאטע־מאמע און ער האט זיך אנגענומען זייער קריוודע.

און איידער מיר וועלען איצט נאכגעהן נעמי'ס טריט און זעהן ווי אזוי עס איז איהר געגאנגען אין לעבען, נאך דעם ווי זיי האבען אזוי פערראטען די אומגליקליכע זינא'ן, וועלען מיר דא דערוויל זאגען עטליכע ווערטער וועגען זינא'ס טאטע - מאמע.

ווי אין א שפעטען הערבסט ווען מען כאפט זיך אמאל אויף אינדערפריה און מען גיט פלוצים א דערזעה א ווייסען פראסט ליגען צושפרייט איבער די גראזען, אזוי האט מען פלוצים אין שילאזוקי דער זעהן ווי זינא'ס טאטע - מאמע זענען גרא גע־ ווארען.

די אומגליקליכע מוטער האט עס נישט גע־ קאנט אריבערטראגען און איז געריהרט געווארען פון זינען און איהרע געדאנקען זענען צומישט געווארען זי פלעגט זיך אנטון איהר טאכטער'ס חופה־קלייד און אוועקגעהן אויפ'ן בית־הקברות צו איהר טאכטער'ס קבר און דארטען פלעגט זי אפזיצען שעה'ן לאנג ביז די זון איז פערגאנגען.

(ווייטער מארגען)

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

די יודישע מלאכה!

ס'זעהט אויס, אז די ארבייט וואס איז אונטער נומען געווארען צו ראטעווען די יודישע מלאכה, איז א סיזיף־ארבייט.

די געזעלשאפט מאכט דא אומגעהויערע אנ־שטרענגונגען, ס'זענען מאביליזירט געווארען דריי אלטע אינסטיטוציעס, דער האנדווערקער־פעראיין, צו בעזארגען די לעגאליזאציע פון די אלטע ווארש־טאטען, דער „ארט“ צו בעזארגען די געזעלענס מיט עקזאמענס און דער פראטעקטאראט ביי דער יתו־מים־געזעלשאפט, צו זארגען פאר די יונגע טערמינא־טארען, זיי זאלען האבען קאנטראקטען און בעזו־כען די שולע, כדי צו קענען שפעטער ווערען געזע־לענס און נאכדעם מייסטערס, א חוץ דעם איז געגרינ־דעט געווארען א נייער קאמיטעט פאר מלאכה, וועל־כער סטימולירט אט די אלע ארבייטען און העלפט זיי פינאנסירען, ס'איז איינגעשפאנט געווארען אין דער ארבייט אויך די קהלה, וועלכע גיט געלט אויף פערשידענע טיילען פון דער דאזיגער ארבייט. און אלע שרייפלעך פון דער מאשין פונקציאנירען און דרייען זיך און קלאפען אויסגעצייכענט, מ'ארבייט אויפריכטיג און עהרליך, מיט דער אמתער כוונה צו העלפען לעזען די דאזיגע וויכטיגע יודישע פראבלעם.

און פונדעסטוועגען איז פארהאן א סכנה, אז די אלע מאקסימאלע אנשטרענגונגען זאלען קוים ברענגען די מינימאלע דערגרייכונגען, אפשר דאס אויך נישט.

מ'רופט פראפאגאנדע מיטינגען, אבער צי פעהלט דא בעוואוסטזיין? צי נויטיגט מען זיך אין אויפקלעהר?

די געזעלשאפט מיט איהרע גוטע פרומע כוונות האט זיך דא אנגעשטויסען אן די הארבע, ברוטאלע דערשייונגען פון לעבען.

די אלטע ווארשטאטען, זענען בעזארגט כמעט אין הונדערט פראצענט, מ'קען אבער נישט ריהרען פון ארט דאס שווערע פראבלעם פון געזעלענס און טערמינאטארען, פארוואס?

ווייל איטליכער בעל־מלאכה מוז דאך ראטעווען זיין עקזיסטענץ, זיין לעבען, האט ער געצוואונגען זיין פעראיין, צו ארבייטען פאר איהם, ארויסהעלפען איהם פון דער קלעם, אבער ווער איז פעראינטערע־סירט ארויסצופיהרען די יונגווארג אויפן גלייכען וועג, ברענגען זיי צו א תכלית, געבען זיי א פראפע־סיע אין האנד אריין?

דער אלטער בעל מלאכה זעהט נישט די נויטיג־קייט אדרבה, ער ציטערט פאר קאנקורענץ ווי פאר פייער.

דא שטעלט זיך די הארבע קשיא: וואס איז דער חילוק אינם דאזיגען פרט צווישען דעם קריסטליכען און יודישען בעל מלאכה? פארוואס מאכט דער קריסט נישט קיין שום שטערונגען זיינע געזעלענס און לערן יונגלעך, צו שטרעבען צו זייער ציל און דערגרייכען דעם תכלית, און דער יוד מאכט יא שטע רונגען?

א שטיקעל פערענטפערונג איז, אז דער יוד אר־בייט געוועהנליך ביי ערגערע בעדינגונגען, האט א בעגרעניצטע קונדשאפט, שטעלט זיך מינימאלע פער דינסטען, מוז אין זיין אייגענעם לעבען איינפיהרען א געוואלדיגע קארגשאפט, און אויב ער זאל זיין גע־הילף געבען די מינדסטע פריווילעגיעס וועט עס איהם זיך נישט אויסקאלקולירען, איהם האט גע־לוינט צו האלטען א לערן־יונגעל וועלכער איז גלייכ־צייטיג ביי איהם א הויז משרת, האט א פאר יאהר נישט גענומען קיין לויט און האט געארבייט טאג ווי נאכט א גאנץ לאנגען טערמין — דעמאלט האט ער פון איהם עפעס פערדינט און ער האט איהם געהאל־טען, כאטש מיט יאהרען שפעטער איז דער דאזיגער עבד־כנעני פארט געווארען דעם מייסטערס קאנ־קורענט.

היינט אבער אז מ'מוז אפהיטען דעם 8־שעהדי־גען ארבייטסטאג, צאהלען אין קראנקען קאסע נישט געבען קיין זייטיגע ארבייטען, שיקען אין דער דער־גאנצונגס שולע, און אלץ ביי א קורצען, דריי־יאהר־ריגען טערמין — איז עס שוין נישט קיין „עזר“, נאר א כנגדו“.

אויך דעם טערמינאטארס פאטער האט בעווארע־נישען, אויב ער שיקט זיין יונגעל אין ווארשטאט, אז ער תופס האבען פון איהם מאטעריעלע הילף, דער יונגעל זאל עפעס אריינברענגען אין שטוב, א נישט קען ער דעם הארב נישט טראגען.

ווען דער געזעלשאפטליכער עסקן דערנעהנטערט זיך צו אט דער שווערער פראבלעם דערזעהט ער ווי איטליכער ווארפט אריבער די אחריות פון זיך אויפן אנדערען: דער בעל מלאכה ווארפט ארויף אייפן טאטען און דעם יונגעל, דער יונגעל זעהט דא בכלל קיין שום שולד נישט, נאר נאציאנאלע העלדישקייט און קרפנות־גרייטקייט, פאר וועלכע ער וועט אין עתיד זיכער שניידען לאָרבערען.

וואס קען דא העלפען די פראפאגאנדע, דער אויפקלעהר?

פון אלע זייטען בלאזען די ווינטען אין פנים א־ריין, אלע פאקטארען, סיי אויסערליכע, סיי אינער־ליכע האבען זיך ווי צונויפגערעדט, צו לייגען אונז קלעצער אין די רעדער, צו פאראליזירען דעם יודישען וויטער־וואוקס, ס'איז ווי אין דער תוכחה שטייט: פון דרויסען פערדארבט דער שווערד און פון אי־נעווייניג — די מורא.

יורען האבען מיזענטער יאהרען זיך געהאלטען מיטן במחון. מיט אפטימיזם; צי וועט דאס אונז [illegible]?

אנ'אויבער־ראט איז נישט קיין פעראייניגונג

צו די קאנפערענצעו וועגען פעראייניגען די קליינהענדלער־פעראיינען

די פראגע פון פעראייניגען די לאדזער קליינהענד לער־פעראיינען האט ענדליך געמאכט א שריט פאר־אויס, פערשטעהט זיך, אז צו קיין פעראייניגונג איז נאך נישט געקומען, האבען נאך די אדער יענע פרעזע־סען מורא אפצולאזען דאס בענקעל און צו ליקווידירען דאס קרעמעל, אבער דאך איז געמאכט געווארען א שריט פאראויס דורך דעם, וואס די 10 יודישע קליינ־הענדלער פעראיינען האבען בעשלאסען צו גרינדען אנ'אויבער־ראט, וועלכער זאל אין אלגעמיינע פרא־גען ארויסטרעטען איינהייטליך אין נאמען פון אלע יודישע קליינהענדלער אין לאדז. די פראגע פון פעראייניגונג איז אפגעלעגט געווארען אויף 4 חדשים. פארוואס? דאס איז דערווייל א סוד.

דאס ווארט אויבער־ראט שרעקט אפ. מיר וואל־טען זעהר און זעהר נישט געוואלט, אז דער קליינ־הענדלער - אויבער־ראט זאל דארפען האבען דעם זעלבען גורל, וועלכען ס'האט געהאט, נישט היינט געדאכט, דער האנדווערקער - אויבער־ראט, אויך דע־מאלט האט מען זיך געוואלט איינרעדען, אז אנ'אויבער־ראט וועט פערטרעטען די פעראייניגונג. דאס האט זיך נישט איינגעגעבען און זיך נישט געקענט איינגעבען. דעריבער קוקען מיר פעסימיסטיש אויף דער ארבייט פון אזא אויבער־ראט, וואו ס'וועלען זיך ווידער טרעפען סוף־כל־סוף פערטרעטער פון פער שידענע פעראיינען און פעראיינדלעך.

די פולע פעראייניגונג פון די קליינהענדלער מוז פארקומען. י. ד.

הכנות צו דער פאטענטען־אקציע אויפ'ן יאהר 1936

שטייער־אמטען מוזען פערקויפען אזא פאטענט וואס דער סונה פערלאנגט. — הלוואות אויף פאטענטען פאר ארימע קליינהענדלער. — אונטערנעהמונגען אהן פאטענטען וועלען פערזיגעלט ווערען.

די וואך, אויף די וועכענטליכע פערזאמלונגען, אין צענטראלען קליינהענדלער - פעראיין, פאמאר־סקא 15, איז אויפגעקלערט געווארען דער לעצטער צירקולאר פון פינאנץ - מיניסטעריום פון 17. אקט. ד. י. ל. ד. פ. 35-4-33314, אין וועלכען עס ווערט צוו. אנג. געזאגט, דאס אופן פערלאנג פון צאהלער מוזען, די שטייער־אמטען ארויסגעבען יעדער איינע פערלאנגטע קאטעגאריע פאטענט, אין פאל די גע־פאדערטע קאטעגאריע ענטשפרעכט נישט דער ריכ־טיגקייט, דארף דער שטייער־אמט נאר מאכען א בעמערקונג, אבער בשום אופן טאר מען נישט אפ־זאגען ארויסצוגעבען א פאטענט, וויכטיג איז אויך דאס, וואס מ'וועט קענען בעפולמעכטיגען ארויס־צונעהמען דעם פאטענט א צווייטע פערזאן און דאס דורך א ספעציעלע בעמערקונג אין דער פאטענטען דעקלאראציע.

ס'איז אויך איבערגעגעבען געווארען, דאס די פערוואלטונג פון צענטראלען קליינהענדלער־פעראיין, פאמארסקא 15 נעהמט אויך היי־יאהר אונטער א זעהר שטארקע פאטענטען־אקציע, וועלכע וועט האבען דעם ציל ארויסצובארגען דעם ארימען קליינ הענדלער געלד אויסצוקויפען פאטענטען אויפן יאהר 1936 אין פארגעזעהענעם טערמין. די ארויסגעבאר טע סומע, וועט ער דערנאך אויסצאהלען אין קליינ חודש'ליכע ראטעס. דא איז וויכטיג אונטערצושטרי־כען, אז דער ארט. 195 פון דער שטייער־ארדינאציע זעהט פאראויס, דאס אין פאל ווען די אונטערנעה מונג בעזיצט נישט קיין פאטענט, קען און דאר דער שטייער־אמט פערזיגלען די אונטערנעהמונג.

טארג־ און מארק־פאהרער גרינדען א נויט־קאסע

סוחרים זאגען צו זייער שטיצע

דער ווירטשאפטליכער קריזיס, פון די לעצטע יאהרען האט זיך דעם יודישען קליינהענדלער שטארק גענעבען צו פיהלען, אמשטארקסטען ליידט דער ארימסטער פון די קליינהענדלער, דער טארג און מארק־פאהרער.

אויף דעם לעצטען ליוערען פיל געפאהרען: מען בעפאלט איהם אויפן וועג, אויף די מערק און מ'־נעהמט איהם צו דאס ביסעל סחורה. די בויקאט־אגיטאציע געגען דעם יודישען טארג־ און מארק־פאהרער, וועלכע ווערט געפיהרט אהן שטערונג, בע־שווערט און פערביטערט איהם דאס לעבען.

אט אין אזא אטמאספערע איז אויסגעקומען צו ארגאניזירען דעם ערשטען יודישען מארק־פאהרער פעראיין, פאמארסקא 15. די ערשטע אויפגאבע, וועל־כע די פערוואלטונג האט זיך געשטעלט, איז בויען א שטארקע און געזונדטע נויט־קאסע, וועלכע זאל אין אנ'אומגליקס־צופאל ארויסהעלפען דעם ארימען מארק־שטייער, צו דעם צוועק איז בעשלאסען גע־ווארען, פאדערן פון די סוחרים ביי וועלכע ס'ווערט איינגעקויפט סחורות, זיי זאלען געבען א $\frac{1}{2}\%$ פון רעכענונג לטובת דער קאסע. די פערוואלטונג הא[...] אפגעהאלטען א גאנצע רייה קאנפערענצען מיט [...] סוחרים און אלע אהן אויסנאהם האבען צוגעזא[...] העלפען בויען די נויט־קאסע און פון יעדע ליווז[...] פון יעדען רעכענונג ארפגעבען א האלבען פרא[...]

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס קיין לאדז קומ[...] א ספעציעלע מיניסטעריאלע קאמיסיע, וועט א ד[...] לעגאציע פון די טארג־ און מארק־שטייער, פאמא[...] סקא 15 זיך פארשטעלען דער דערמאהנטער ק[...] מיסיע און פארלייגען א גאנצע רייה פאסטולאטען.

אויפרוף צו אלע יודישע בעלי־מלאכות, לערן־יונגלעך און געזעלען

וו־א־ר־ש־א (יט"א) דער ווארשאווער פעראייניג־טער קאמיטעט פאר די ענינים פון יודישער מלאכה האט פערעפענטליכט פאלגענדען אויפרוף:

דאס אינדוסטריע־געזעץ פון יאהר 1927 און די נאוועלע צום דאזיגען געזעץ ענטהאלט ספעציעלע פארשריפטען פאר די, וועלכע לערנען זיך א פאך, צו די דאזיגע פארשריפטען מוז מען זיך אונבעדינגט צופאסען. אזוי למשל, זעהט פאר דאס געזעץ, אז די לעהר ביי א מייסטער דארף דויערען פון דריי ביז 4 יאהר. מיטן מייסטער מוז געשלאסען ווערען אנ־אפמאך, וואס דארף רעגיסטרירט ווערען אין האנד־ווערקער־קאמער. דאס לערן־יונגעל (טערמינאטאר) מוז בעזוכען און ענדיגען א דערגענצונגס־שול. דאס געזעץ זעהט אויך פאר א שווערע שטראף פאר האל־טען לערן־יונגלעך אהן אפמאך און פאר נישט דער־מעגליכען זיי צו בעזוכען די דערגענצונגס־שול.

דאס לערן־יונגעל, בעזיצענדיג א צייגניש פון דער דורכגעמאכטער לעהר, ווי אויך א צייגניש פון ענדיגען א דערגענצונגס־שול, קען בעלייגען א געזע־לען־עקזאמען, וואס גיט איהם שפעטער, נאכן אפ־ארבייטען דריי יאהר אלס געזעלען, דאס רעכט צו בעקומען א האנדווערקער־קארטע אויף צו פיהרען א זעלבסטשטענדיגען ווארשטאט.

ביים היינטיגען טאג איז די לאגע אזא, אז בלויז אומגעפעהר 10 פראצ. פון דער יודישער האנדווער־קער יוגענד ארבייט אין הסכם מיט די פארשריפטען פון אינדוסטרי־געזעץ. עס דראהט דעריבער א סכנה, אז אין דער נאהענטסטער צוקונפט זאל שטארק גע־מינערט ווערען די צאהל פון זעלבסטשטענדיגע יודי־שע בעל־מלאכות.

שוין איצט ווערען געמאכט שטראף - פראטא־קאלען פאר נישט בעזיצען די פאראויסגעזעהענע אפמאכען מיט די לערן־יונגלעך.

יעדער יודישער האנדווערקער - מייסטער דא[...] דעריבער געדענקען, אז דאס אינדוסטרי - געז[...] לעגט אויף איהם ארויף א פליכט צו שליסען א אפמאך מיטן לערן־יונגעל און בעפרייען איהם [...] דער ארבייט, כדי צו בעזוכען די דערגענצונגס־ש[...]

יודישער פאטער און לערן־יונגעל! געדענק, די לעהר אהן אנ'אפמאך געהט לאיבוד און אז [...] די אוונד־שעה'ן דארף מען בעזוכען די דערגע[...] צונגס - שול.

יודישער האנדווערקער - געהילף [...] נישט - דיפלאמירטער געזעל!

אין הסכם מיט דער פעראָרדענונג פון מיניסט[...] יום פאר האנדעל און אינדוסטרי האבען א מעגל[...] קייט אלע די, וואס האבען נישט אדורכגעמאכט לעהר אין הסכם מיט די פארשריפטען פון אינדוס[...] געזעץ, זיך צו בעמיהען וועגען צוגעלאזט ווערען [...] פערלייכטערטען געזעלען־עקזאמען.

דער 31־טער דעצעמבער ה. י. איז ד[...] לעצטער טערמין פונם פערלייכט[...] טען געזעלען עקזאמען!

געדענק, אז דער דאזיגער טערמין גיט דיר איינציגע מעגליכקייט אויף א פערלייכטערטען [...] צו ווערען א דיפלאמירטער געזעל!

צוליב דעם, וואס דאס בעמיהען זיך וועגען געלאזט ווערען צו די פערלייכטערטע געזעלען־ע[...] מענס איז פערבונדען מיט אדורכפיהרען פערשי[...] פארמאליטעטען, טארט איהר נישט פערשפעט[...] דעם קורצען טערמין.

פערזארגט זיך מיט אלע נויטיגע דאקומענט[...] בעמיהט זיך צוגעלאזט צו ווערען צו די פער[...] טערטע געזעלען־עקזאמענס, א דאנק וועלכע [...] וועט שפעטער בעקומען דאס רעכט צו ווערען ז[...] שטענדיגע מייסטערס!

אלע יודישע האנדווערקער - פעראיינען, צו[...] פראפעסיאנעלע ארבייטער - פעראיינען אין הויפט־שטאט ווארשע, דארפען, אין די אינט[...] סען פון פערפעסטיגען די יודישע מלאכה און די אינטערעסען פון זייערע מיטגלידער, אויפק[...] די וויכטיגקייט פון צופאסען זיך צו די פארשרי[...] פון אינדוסטריע־געזעץ און אויפמערקזאם מאכן פעראינטערעסירטע, אז מען טאר נישט ווארטען [...] בעמיהען זיך וועגען צולאזען צום פערלייכטע[...] געזעלען־עקזאמען אויף דעם לעצטען טערמין, [...] ענדיגט זיך שוין דעם 31־טען דעצעמבער ה. [...]

גענויע אינפארמאציעס און אנווייזונגען מען בעקומען פון 10 ביז 3 נאכמ. אין ביור[...] פעראייניגטען קאמיטעט פאר די ענינים פון [...] שער מלאכה (ווארשע, אלבערטינאס 8).

פארן ווארשעווער פעראייניגטען [...] טעט פאר די ענינים פון יודישער מ[...]

(—) פרעזעס מ. בורגין, (—) [...] פינקעלשטיין, (—) ש. אק[...] ראד, (—) ח. ראזענבעם.

מיניסטעריאלע קאמיסיע אין לאדז

זיך צו בעקענען מיט די פאסטולאטען פון דער בעפעלקערונג

קומענדיגע וואך קומט קיין לאדז א מיניסטער־יאלע קאמיסיע, בכדי זיך צו בעקענען מיט די פאס־טולאטען פון דער בעפעלקערונג. די קאמיסיע, וועט זיך אויפהאלטען איין טאג אין האנדעלס־קאמער. אין צוזאמענהאנג מיט דעם, ווערט אין צענטראלען קליינ הענדלער פעראיין, פאמארסקא 15 צוגעגרייט פאסטו לאטען.

צווישען פיל שטייער און אנדערע ענינים, וועט ראטמ. כארי בעריהרען די פראגע וועגען האנ־דעלס־שעה'ן און זונטאג־רוה.

מעגליכקייט צו עקספארטירען

טעקסטיל־ארטיקלען קיין עגיפטען

די לאדזער האנדעלס - קאמער האט בעקומען אינפארמאציעס, אז אויפן עגיפטישען מארק עפענען זיך רעאלע מעגליכקייטען אפצוזעצען פוילישע טעק־סטיל - אויסארבייטונגען: סיי וואלענע און סיי בוימ־וואלענע.

די מעגליכקייטען האבען זיך געעפענט צוליב דער קינדיגונג פון עגיפטיש־יאפאנישען האנדעלס - טראקטאט און צוליב דעם העכערען דעם צאל פון יא־פאנישע טעקסטיל - אויסארבייטונגען מיט 40 פרא־צענט. די עגיפטישע סוחרים האבען שוין נעפרובט צו נעהמען טעקסטיל־סחורות פון איטאליען, וואס האט זיך נישט איינגעגעבען, צוליב דעם זוכען זיי נייע איינקויפס־קוועלען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, האט די לאדזער האנדעלס־קאמער ארויסגעשיקט א צירקולאר צו די פעראינטערעסירטע פירמעס.

מארגען א פערזאמלונג פון פוזנער פאהרער, הויזירער און סוחרים אויף ראטעס

וועגען דעם געפלאנטען מאראטאריום פאר מלוכה און זעלבסט־פערוואלטונגס־בעאמטע

דער געפלאנטער מאראטאריום אויף חובות פאר מלוכה־ און זעלבסטפערוואלטונגס־בעאמטע האט א־רויסגערופען פשוט א מהומה ביי די אלע קליינהענד־לער און סוחרים, וועלכע קענען צוליב דעם דאזיגען מאראטאריום איינגאנצען רואינירט ווערען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט קומט פאר מארגען מיטוואך, א ספעציעלע פערזאמלונג פון די דירעקט פעראינטערעסירטע פוזענער פאהרערס, הויזירער, סוחרים, וואס געבען אויף ראטעס א. א. וו.

אויף דער פערזאמלונג וועלען אנגענומען ווערען די מיטלען, וועלכע קענען נאך אנגענומען ווערען געגען דעם געפלאנטען פראיעקט.

די פערזאמלונג קומט פאר אין צענטראלען קליינ־הענדלער־פעראיין, פאמארסקא 15